

Recreatiegebied Enkhuizerzand Informatieavond 20-12-2023

Rho adviseurs, Hans van Riet

AANLEIDING

- EuroParcs herontwikkelt recreatiegebied Enkhuizerzand
- Herinrichting openbaar recreatiegebied gefinancierd uit opbrengsten camping en vakantiepark
- In 2021 → voormalige stadscamping verplaatst naar noordzijde
- Begin 2024 → start realisatie vakantiepark
- Eerste vergunningen vakantiepark nu ingediend en verleend
- Ook een vergunning voor kap veel bomen (702 stuks)
- De hoeveelheid te kappen bomen vraagt om een toelichting

DOEL

Doel is toelichten dat:

- Kap noodzakelijk om vakantiepark te realiseren
→ Zonder vakantiepark geen herinrichting openbaar gebied
- Er is sprake van een zorgvuldig proces
- Zorgvuldige keuze welke bomen wel/niet kappen:
 - 23% van de te kappen bomen zijn van slechte kwaliteit
 - Bomen van voldoende kwaliteit zoveel mogelijk behouden
- In dit plan 410 bomen minder gekapt dan in eerder plan
- Er komen 841 bomen voor terug
- Inrichting vakantiepark biedt kansen voor natuurontwikkeling
→ daardoor verbetert de biodiversiteit

OPZET PRESENTATIE

Deel 1: Zicht op het project

- Het proces – procedures, participatie, wijzigingen onderweg
- Waar doen we het voor & wat levert het Enkhuizen op?
- Fasering en planning

Deel 2: Uitgangspunten voor verkaveling vakantiepark

- Vakantiebeleving
- Beeldkwaliteit
- Groen en natuurontwikkeling
- Regelgeving

Deel 3: Omgang met het groen en de natuur

- Wettelijke regels + basis voor de vergunning
- Kwaliteitsbeoordeling bomen
- Uitgangspunten Groen- en natuurplan
- Bevordering natuurontwikkeling
- Samenvatting

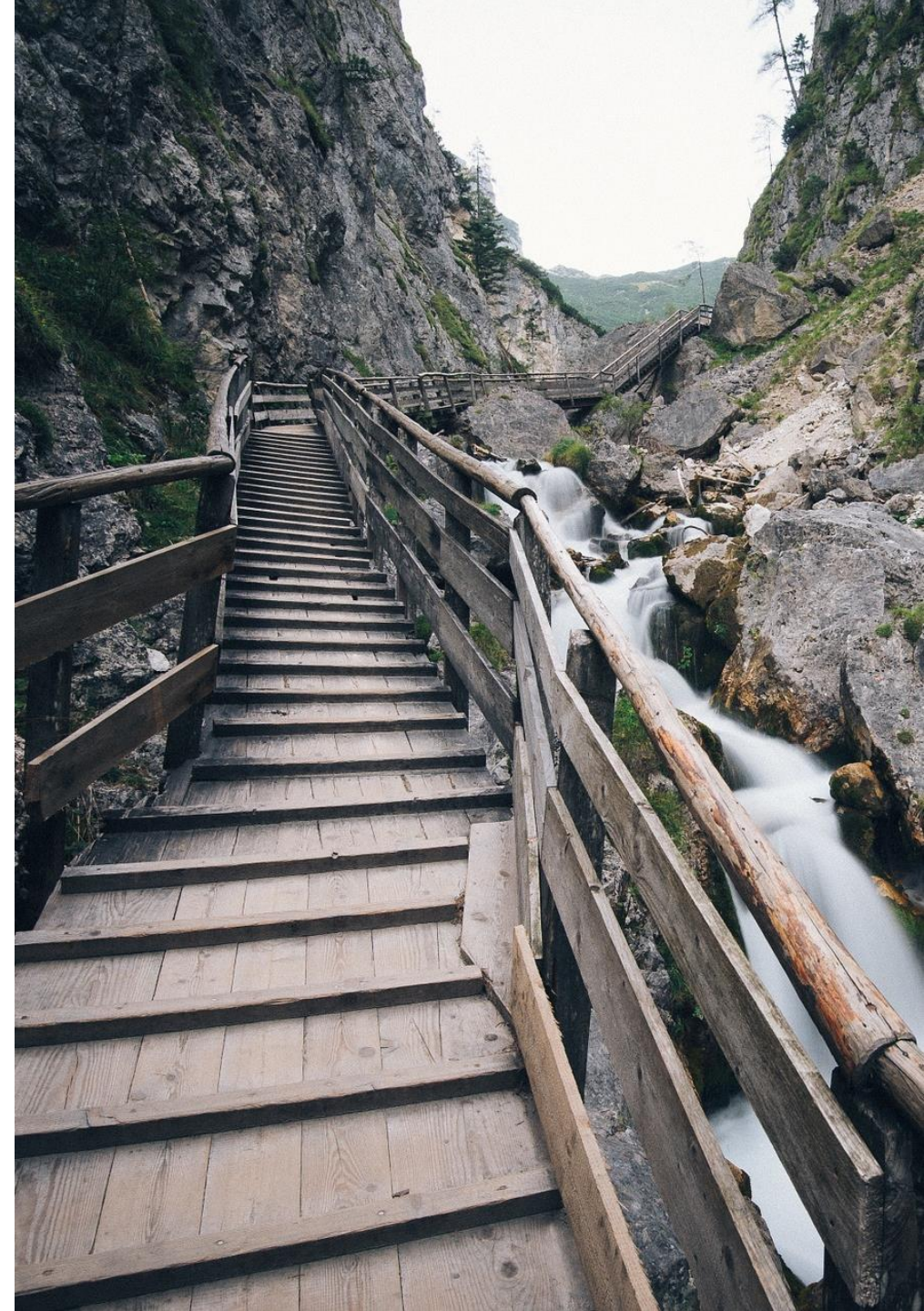
→ Vragen: aan het eind van de presentatie

DEEL 1: ZICHT OP HET PROJECT

Kenschets

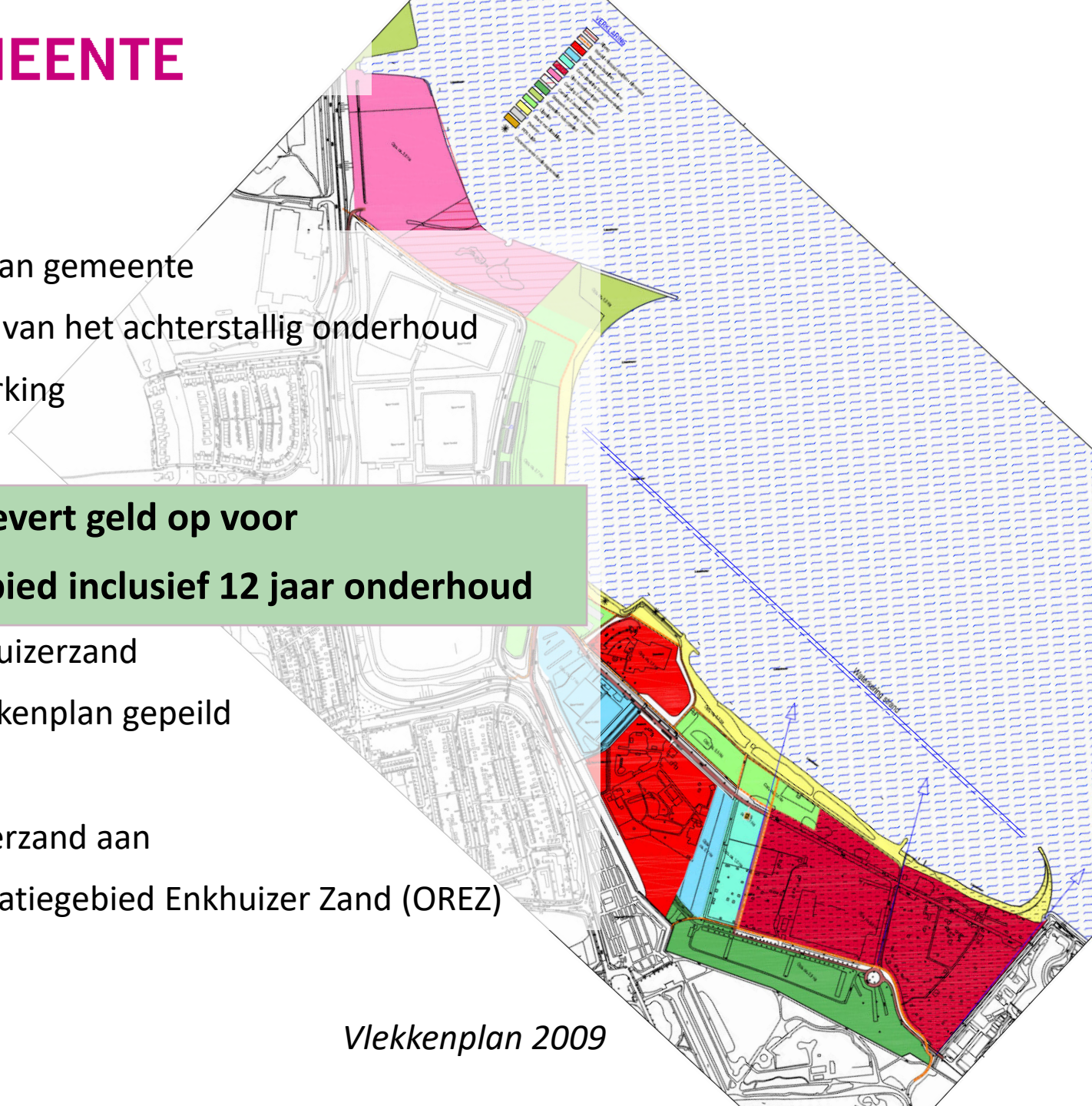
- Lange weg gegaan
- Iedereen vindt er wat van + maar mag er ook wat van vinden
- Plannen tussentijds ingrijpend aangepast

2005 – 2016: BESLUITEN GEMEENTE

- **2005:** Recreatiegebied Enkhuizerzand overgedragen aan gemeente
- **2008:** korting gemeentefonds, geen geld voor aanpak van het achterstallig onderhoud
- **2008:** gemeente besluit tot Publiek-Private Samenwerking
→ uitgangspunt:
de bouw van een nieuw vakantiepark levert geld op voor herontwikkeling openbaar recreatiegebied inclusief 12 jaar onderhoud
- **2009:** gemeenteraad stelt vlekkenplan vast voor Enkhuizerzand
- **2014:** in stadspanel wordt mening inwoners over vlekkenplan gepeild
- **2015:** → gemeente stelt beeldkwaliteitsplan vast
→ gemeente besteed herontwikkeling Enkhuizerzand aan
- **2016:** opdracht aan Ontwikkelingsmaatschappij Recreatiegebied Enkhuizer Zand (OREZ)

Vlekkenplan 2009

2017 – 2018: PLANVORMING

- **2017:** burgers + stakeholders kiezen **Bastionmodel**
 - **2018:** op aangeven van de provincie en in overleg met Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit maakt **Palmbout** een aangepast ontwerp → *professor Palmbout is hoogleraar IJsselmeergebied*
- *Merk op: dit model gaat uit van integrale ophoging + kap alle bomen !*

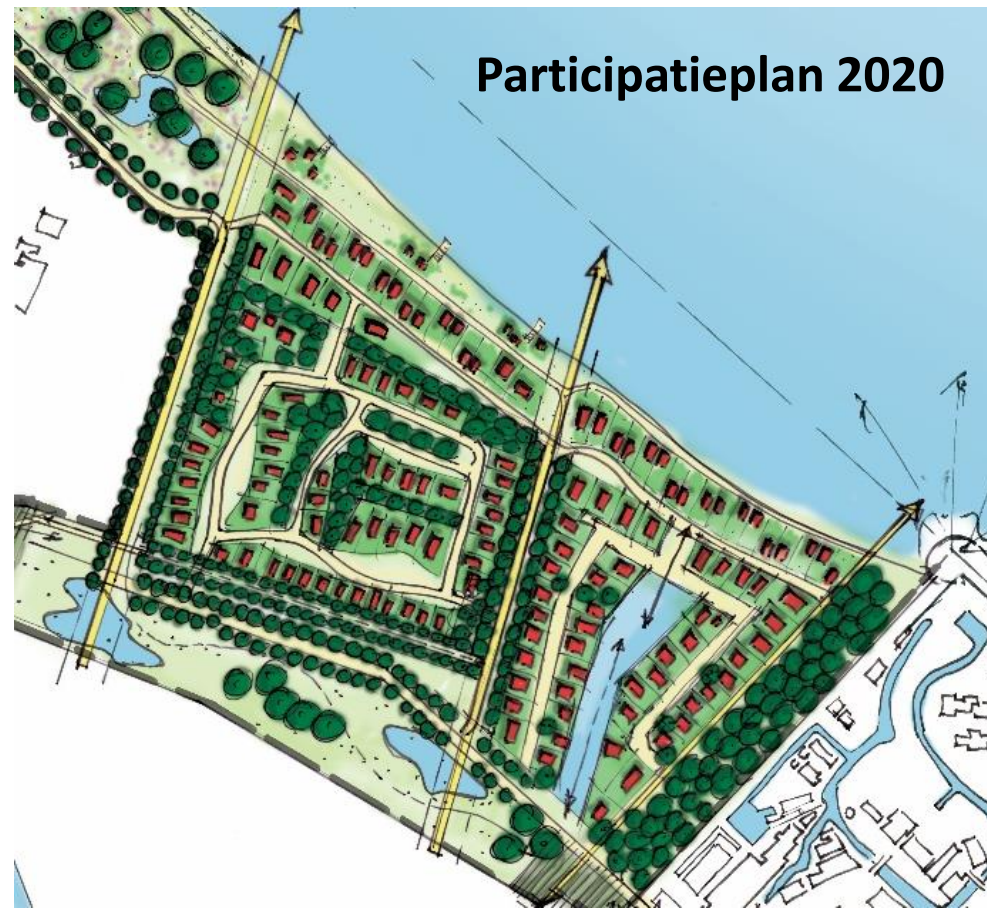
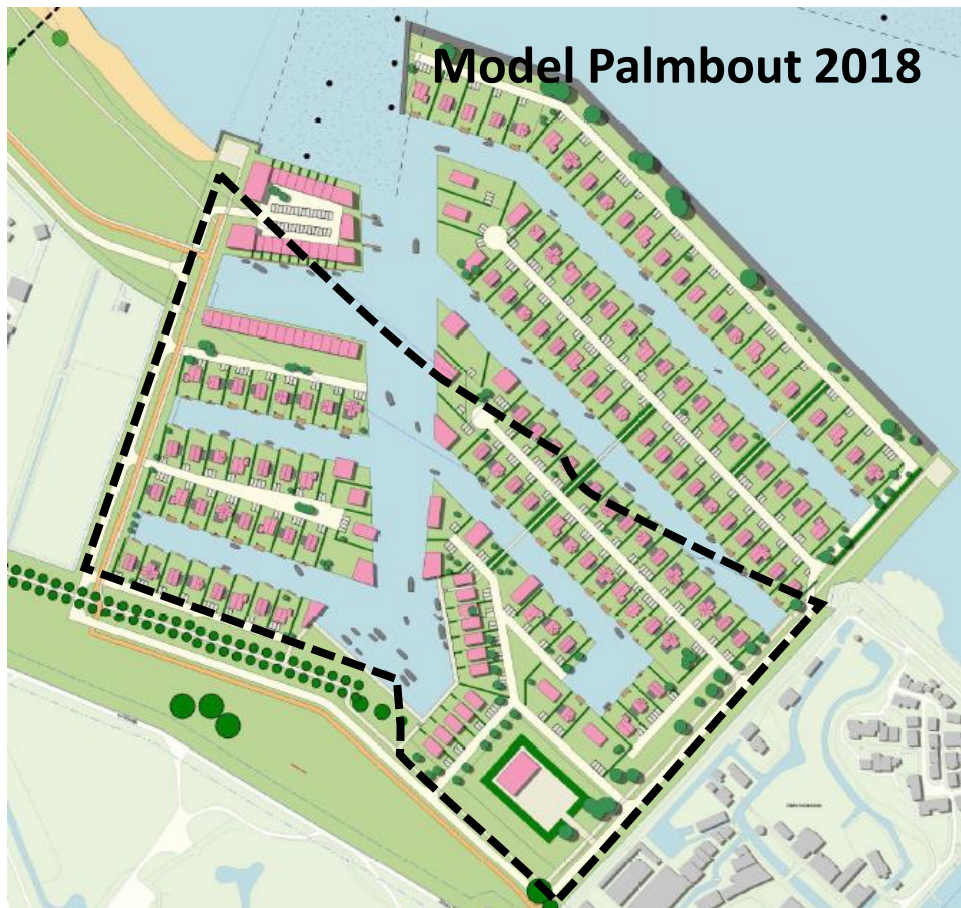

2019: RUIMTELIJKE PROCEDURE

- **2019: ontwerpbestemmingsplan**
 - op basis model Palmbout
 - veel weerstand uit bevolking
vanwege museale beleving Zuiderzeemuseum
(*zicht op het IJsselmeer vanuit museum*)
- **2019: Reactieve aanwijzing** provincie
 - *aantal recreatiewoningen*
 - *zichtlijnen vanaf Zeemuur naar IJsselmeer*
 - *geen binnendijkse architectuur & materiaalgebruik*

2020 – 2022: PARTICIPATIE + NIEUW BESTEMMINGSPLAN

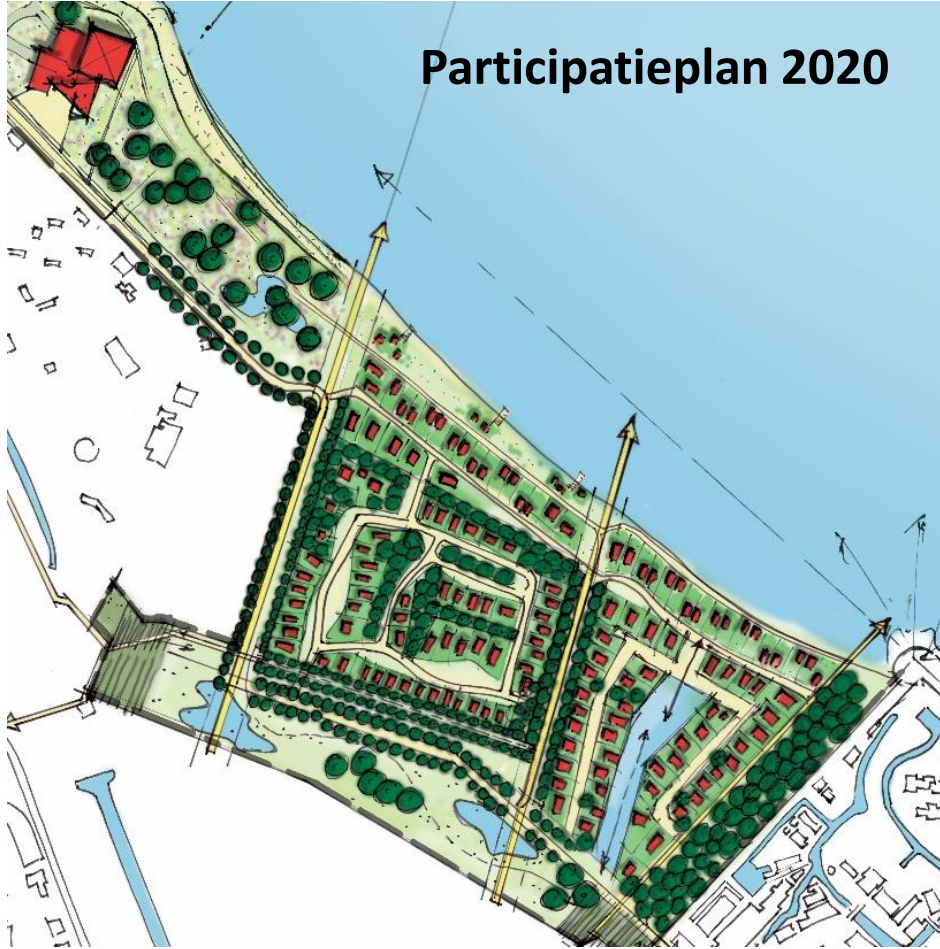

- **2020:** participatieplan met burgers + stakeholders
(vakantiepark + openbaar gebied)
- **2022:** aangepast plan vastgelegd in
onherroepelijk bestemmingsplan

Vakantiepark is door aanpassing aanzienlijk gekrompen:

- van 200 naar 154 recreatiewoningen (1/4^e minder)
- van 8,7 ha naar 5,9 ha (1/3^e minder)
- van 213.000 m³ naar 78.000 m³ (2/3^e minder)

2022 - 2023: INRICHTINGSPLAN

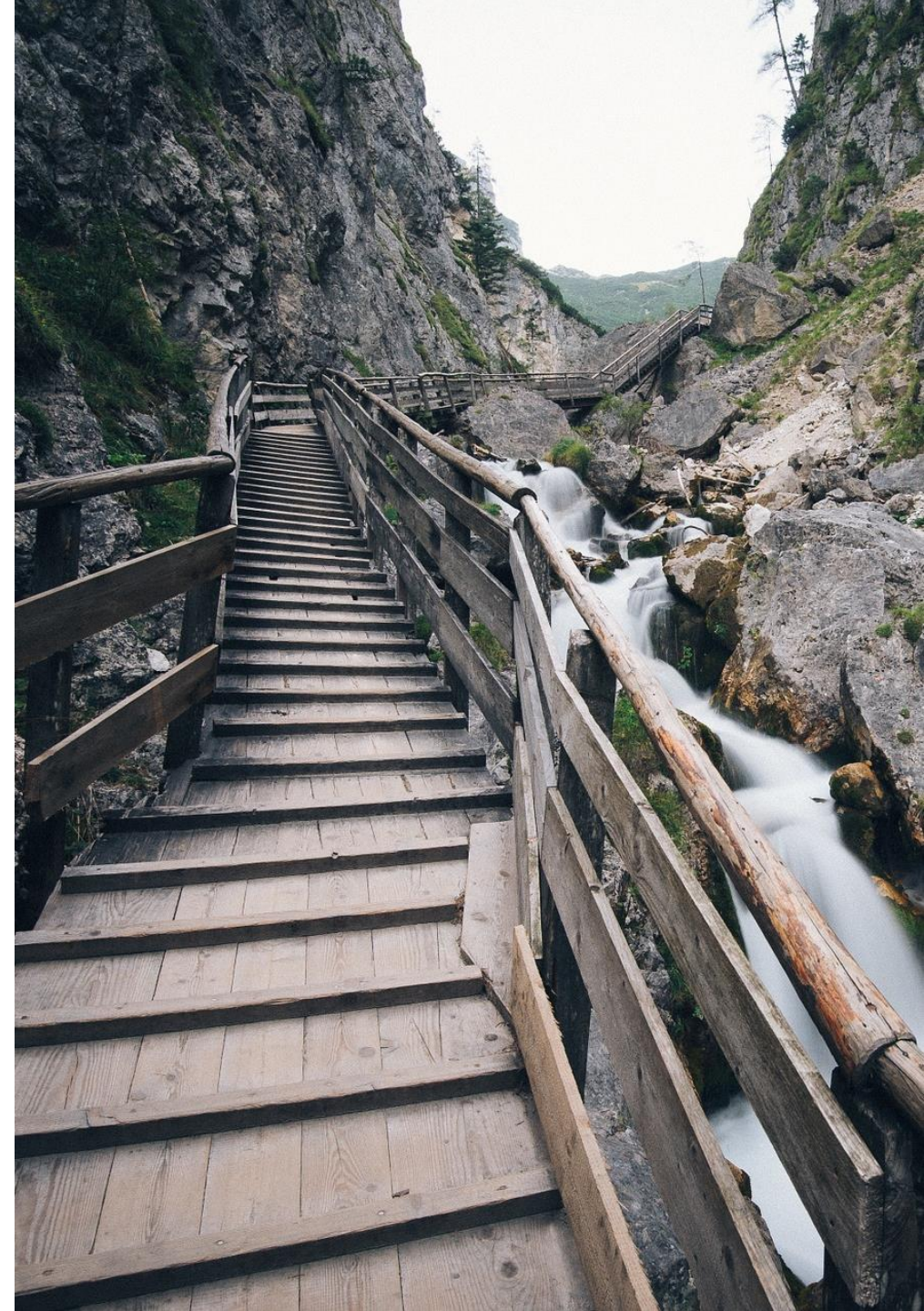

- Gemeente stelt **supervisor beeldkwaliteit** voor Enkhuizerzand aan
- **Opstellen inrichtingsplan:** co-creatie ontwikkelaar + gemeente
→ Inzet ervaren **multidisciplinair team** gemeente + EuroParcs + adviseurs
- Inrichtingsplan in maart 2023 over het algemeen **enthousiast ontvangen** door politiek + burgers + stakeholders

OVERZICHT VAN BETROKKEN PARTICIPANTEN EN STAKEHOLDERS

WAAR DOEN WE HET VOOR & WAT LEVERT HET ENKHUIZEN OP

HUDIG RECREATIEGEBIED ENKHUIZERZAND

- Achterstallig onderhoud
- Zompig
- Regelmatig vandalisme
- Klein strand dat wegspoelt

AMBITIE RECREATIEGEBIED ENKHUIZERZAND

- Uitbreiding én herinrichting
- Voor de inwoners van Enkhuizen
- 12 jaar lang onderhouden
- Geen vandalisme meer
- Méér en betere recreatie

EEN STRANDZONE MET MEER RUIMTE EN BETERE GEBRUIKSMOGELIJKHEDEN

- **Een langere kustlijn**
(uitbreiding met +790 m)
- **Zuidligging strand**
(in plaats van noordoostligging)
- **Ligweiden**
(met schaduwbomen + picknicktafels)
- **Een speelduin**
(met glijbaan + klimtoren)
- **Water waarin je kunt zwemmen**
(en niet alleen pootje baden)
- **Goede parkeervoorzieningen**
(voor fiets en auto)
- **17 x meer strand en ligweide dan nu !**
(voor meer mensen en meer plezier)

EEN MULTIFUNCTIONEEL MUURPARK

- Wandelpaden
- Vlinder-idylle
- Paddenpoelen
- Bloesembomen
- Podium voor kleinkunst
- Parkgazon met schaduwbomen voor kleinschalige evenementen
- Zichtlijnen naar het IJsselmeer

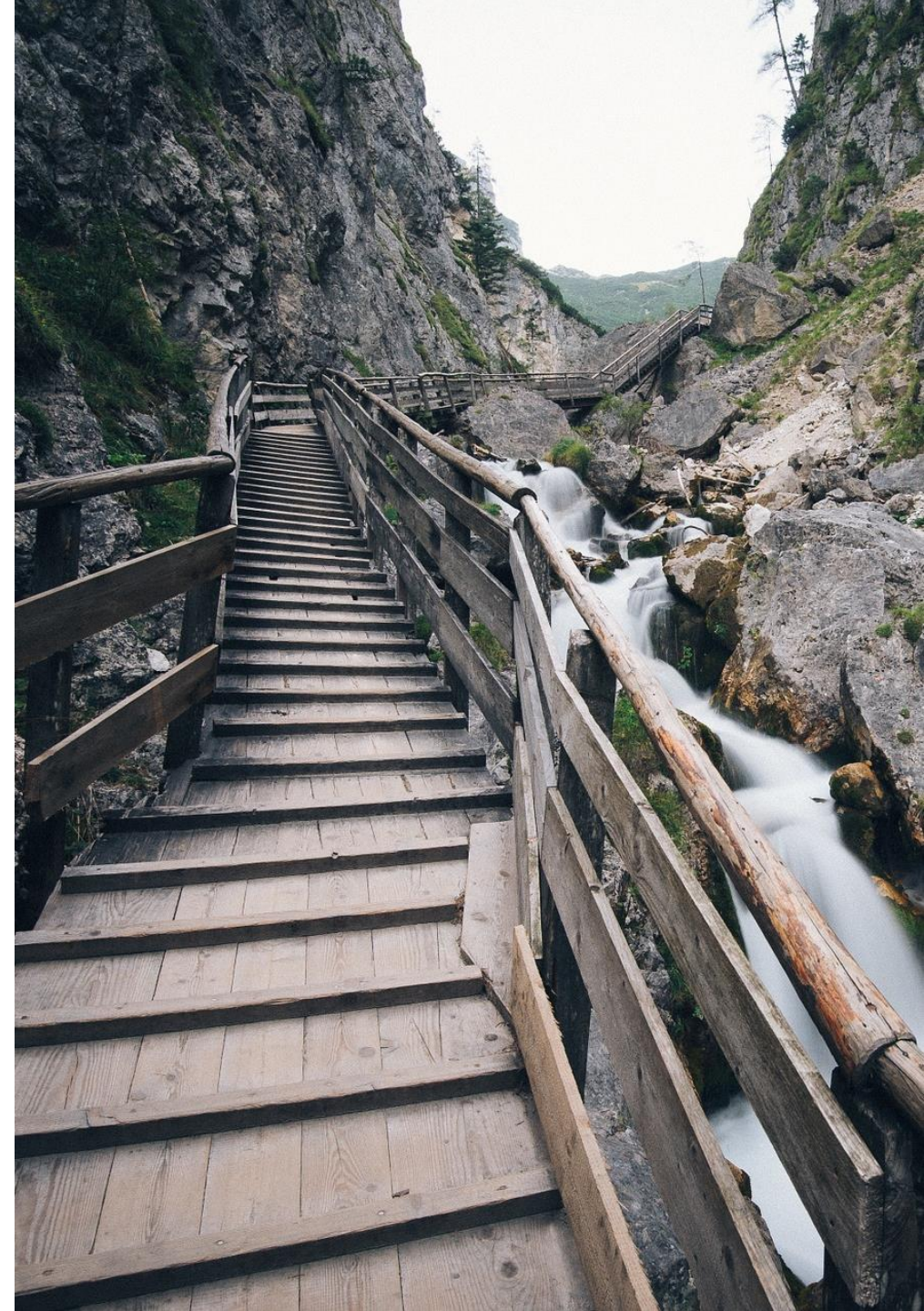

EEN OEVERPARK MET UITDAGINGEN

- Natuurspeeltuin
- Hondenspeeltuin
- Hondenstrand

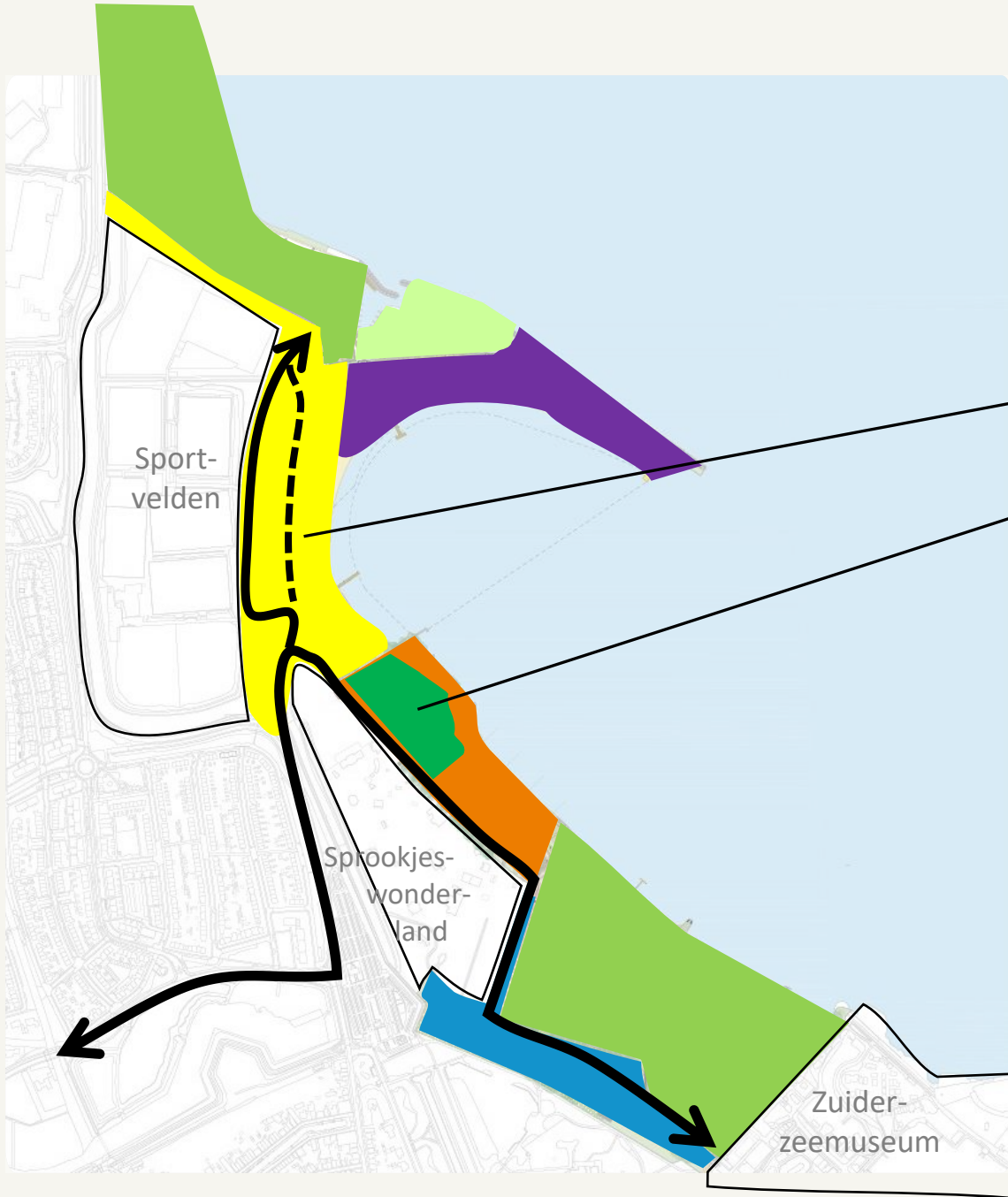
FASERING + PLANNING

Camping op bestaand land

2021

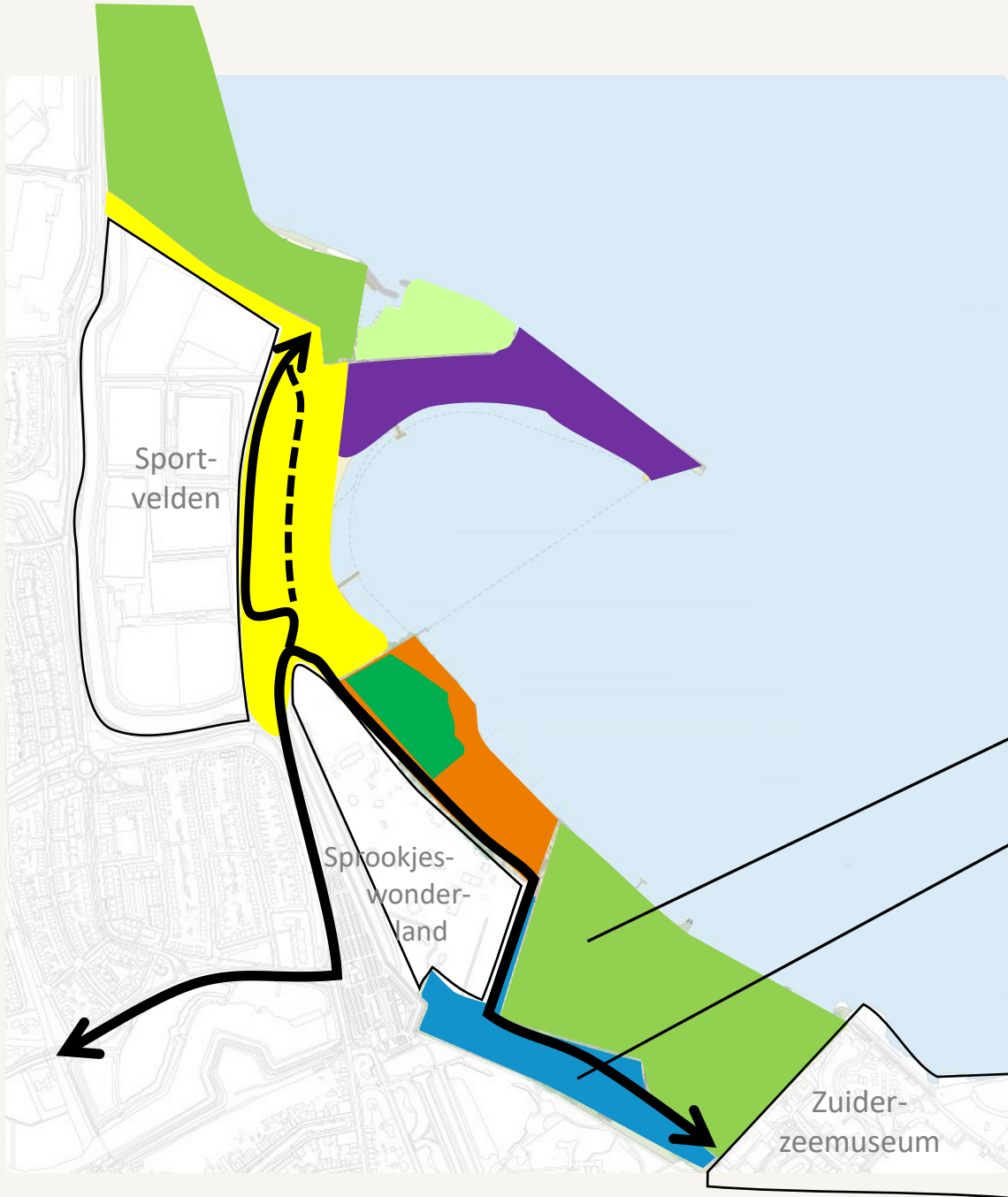

Tijdelijk strand

2023

Zwembad

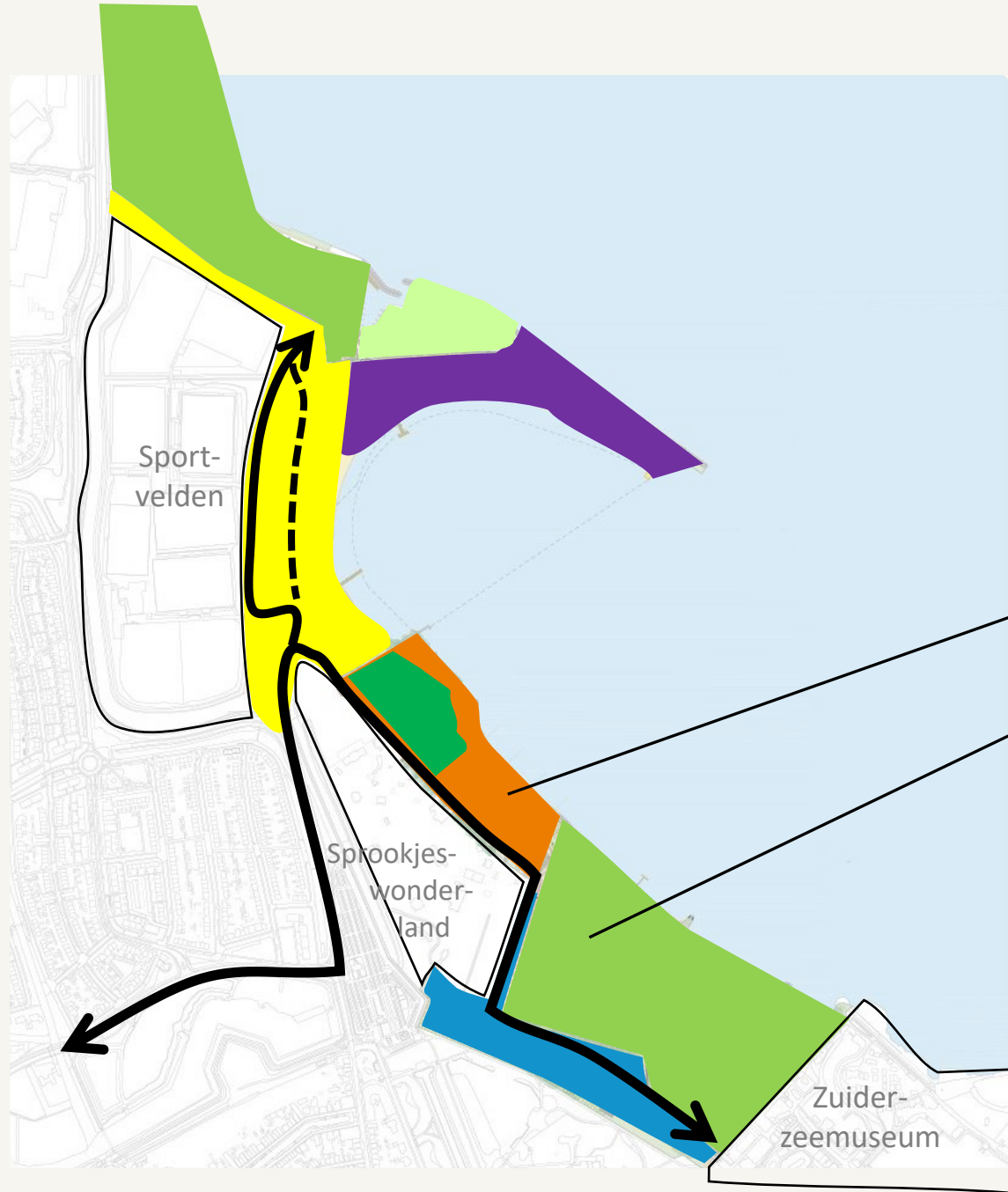
2023

- Vakantiepark
- Muurpark

2024

2024

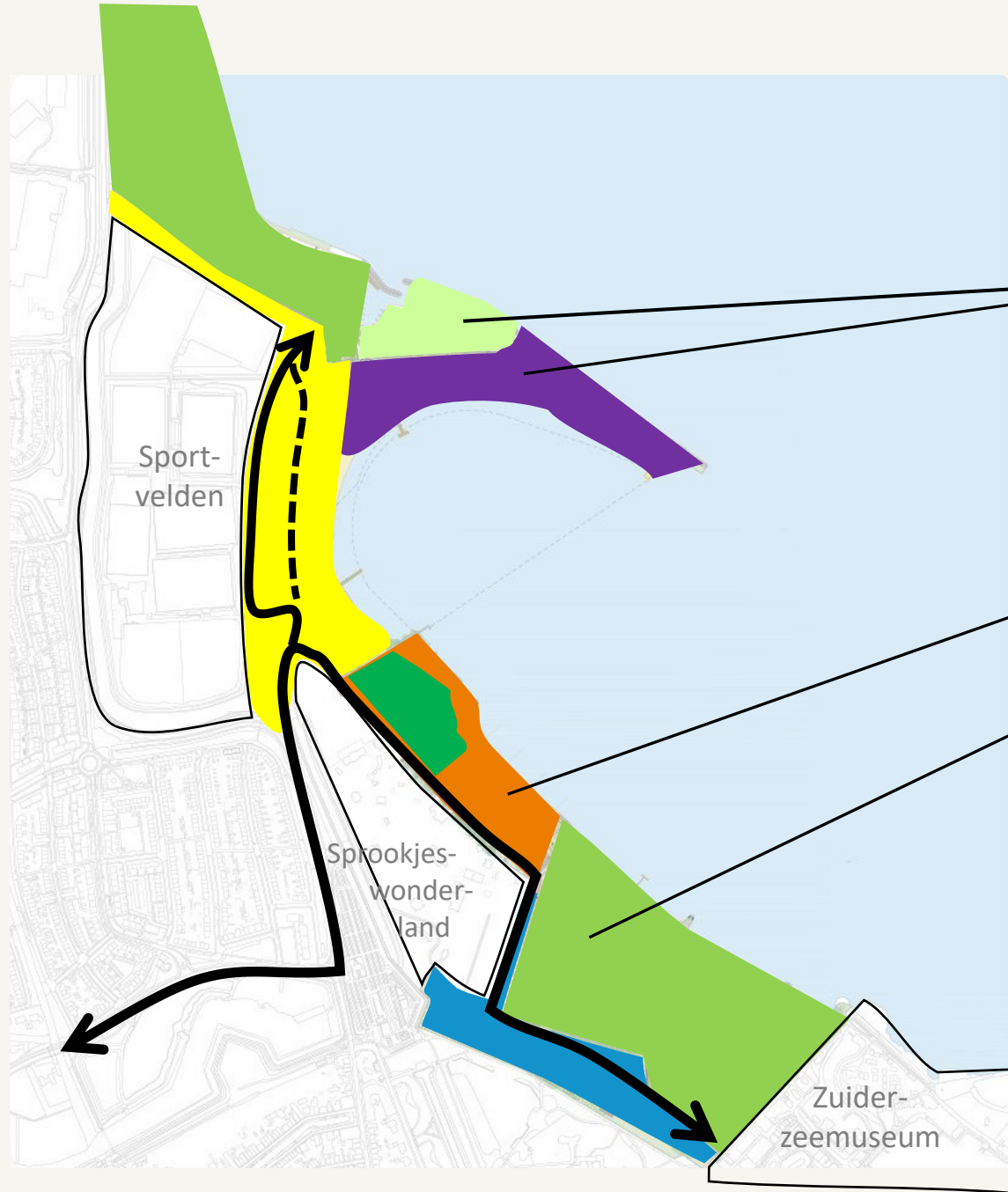

Aanleg Oeverpark

2025

Inrichting vakantiepark

2025

Aanleggen grondlichaam kustboog

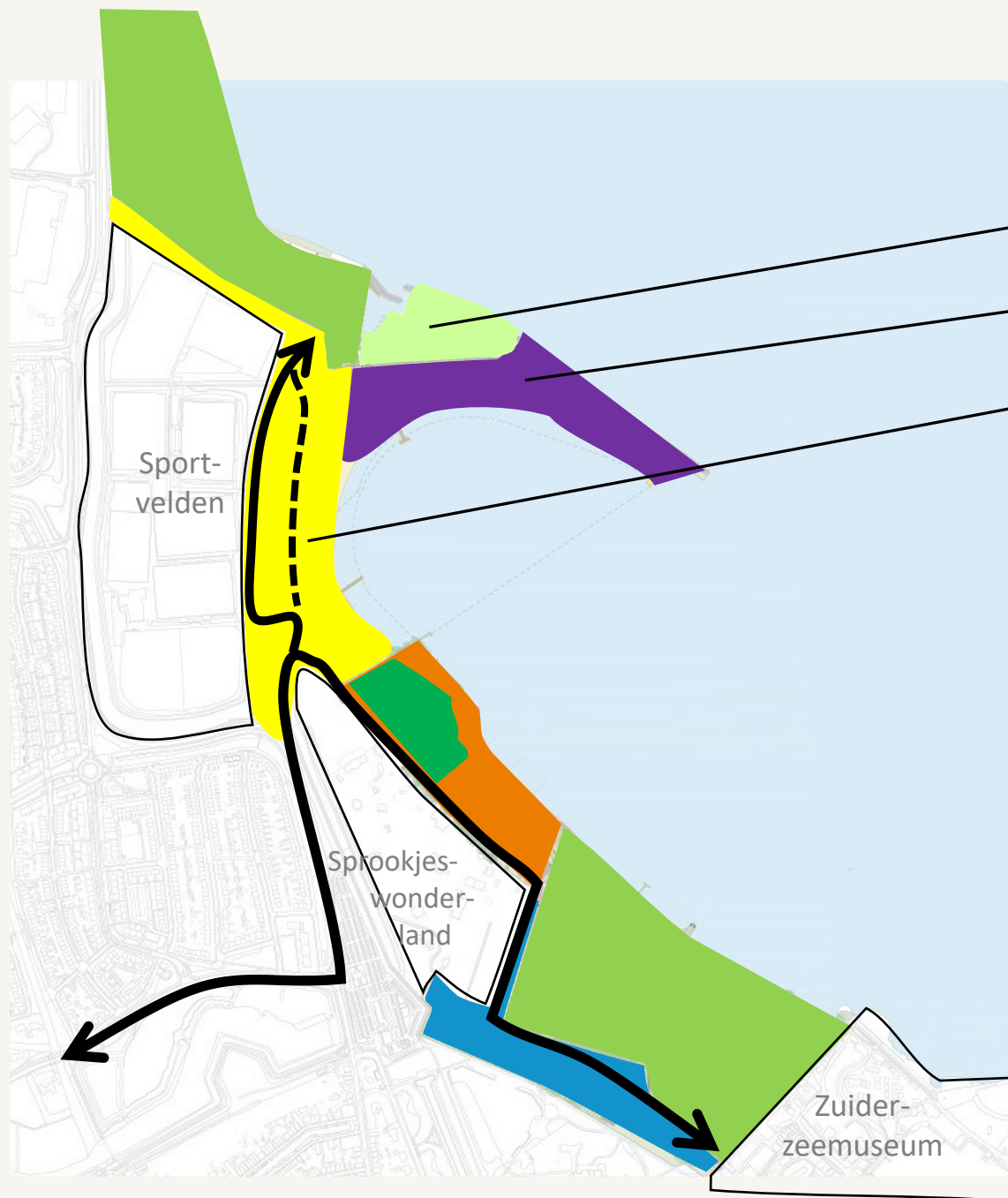
2025

Aanleg Oeverpark

2025

Inrichting vakantiepark

2025

Inrichten camping op kustboog

2026

Inrichten strand en ligweide op kustboog

2026

Inrichten strand en ligweide bestaand land

2026

2027

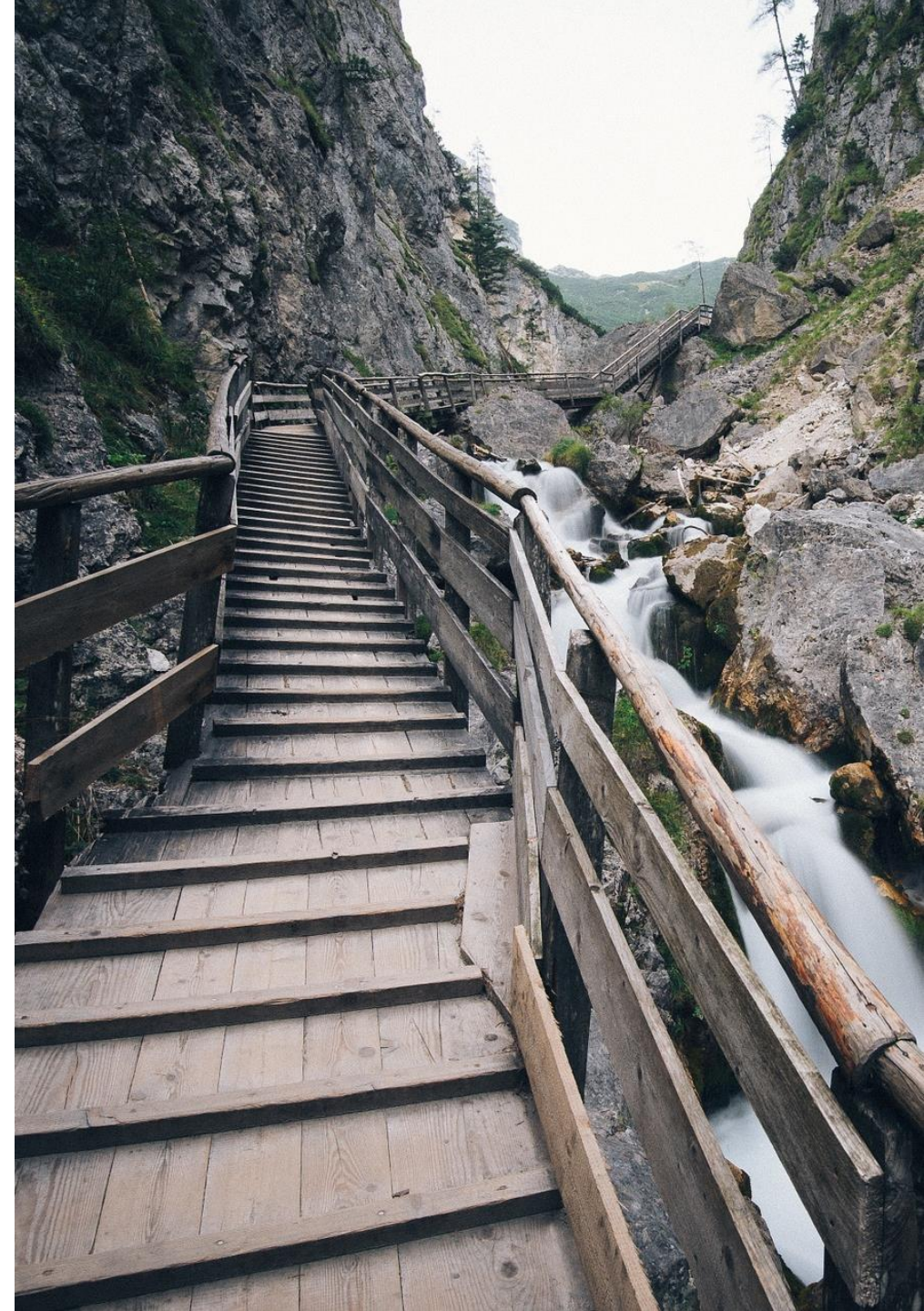
- 2027: Recreatiegebied volledig in gebruik
- Na 12 jaar onderhoud (in 2039) terug naar gemeente
- Toegankelijkheid Enkhuizerzand tijdens realisatie altijd gegarandeerd
- Zwaar bouwverkeer heeft een route via het landelijk gebied en een bouwweg vanaf Oosterdijk

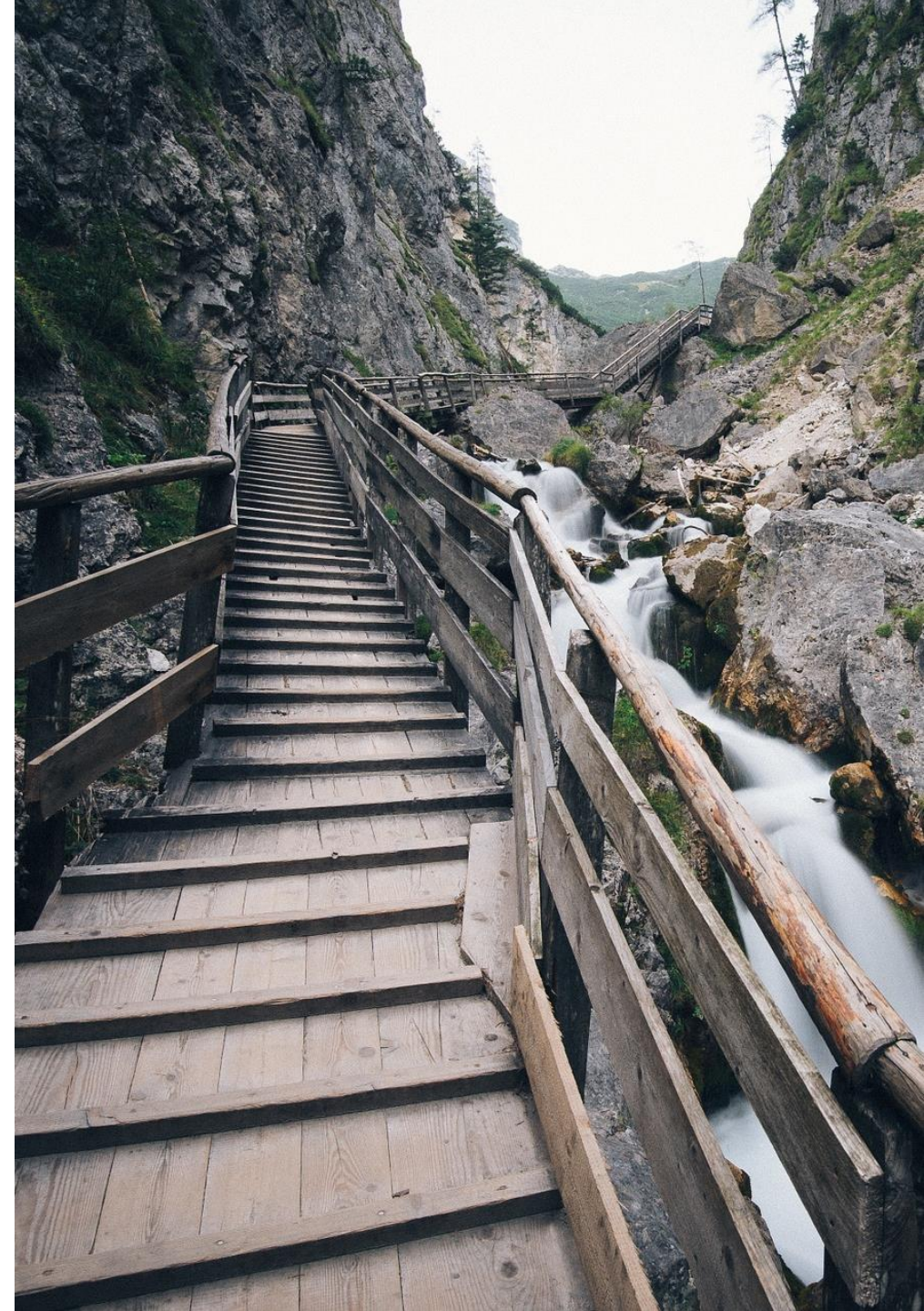
DEEL 2: UITGANGSPUNTEN VOOR VERKAVELING VAKANTIEPARK

Kenschets

- Zorgvuldige verkaveling
- Robuust en gezond groen raamwerk
- Kansen voor natuurontwikkeling

UITGANGSPUNTEN VERKAVELING

VERKAVELINGSOPGAVE KENT MEERVOUDIGE DOELEN EN UITGANGSPUNTEN

- **Vakantiebeleving**

- 3 verschillende sferen
- Recreatiewoningen in een doorlopend landschap
- Vrijstaande recreatiewoningen

- **Beeldkwaliteit**

- Minimaal 50% kavel groen
- Herstellen relatie Enkhuizen met IJsselmeer

- **Groen- en natuurontwikkeling**

- Zoveel mogelijk bomen behouden en vooral die van goede kwaliteit
- Kansen voor natuurontwikkeling inbrengen

- **Regelgeving**

- Voldoende parkeerplaatsen (+ groen ingepast)
- 5 m onderlinge afstand tussen recreatiewoningen
- Zichtlijnen naar het IJsselmeer

VAKANTIEBELEVING → 3 SFEREN

- Op 't Strand

- In 't Bos

- Aan 't Water

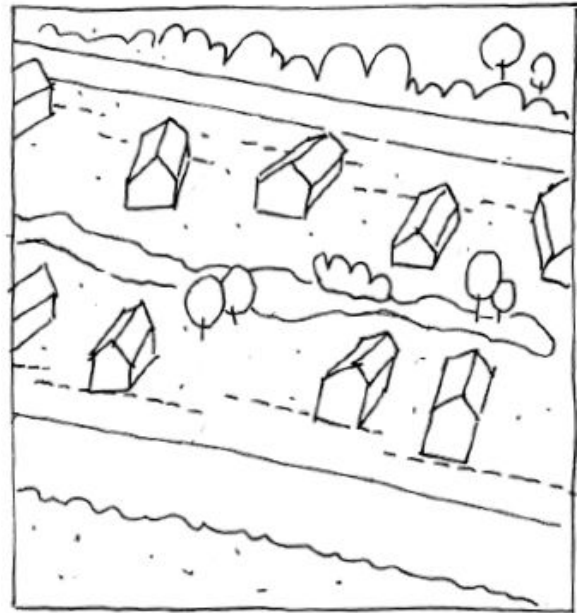

VAKANTIEBELEVING

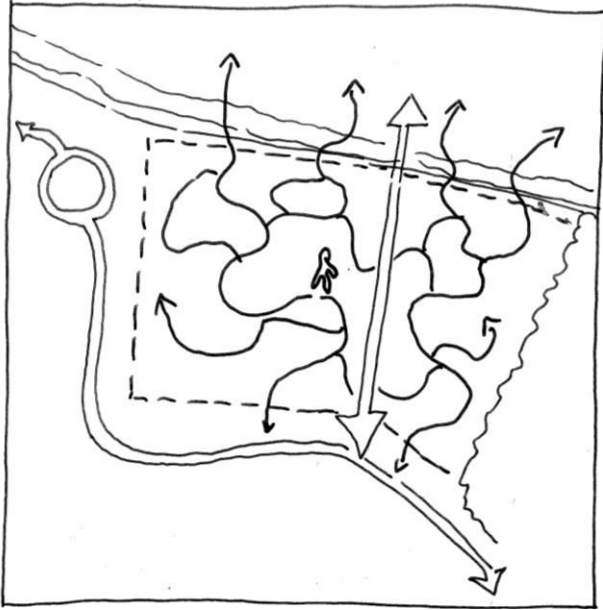
Doorlopend landschap

- Geen kavelscheidingen in de vorm van hekken, hagen of schuttingen
- Verblijf in een natuurlijke omgeving.
- Controle over de kavelinrichting via centraal onderhoud en beheer van landschap

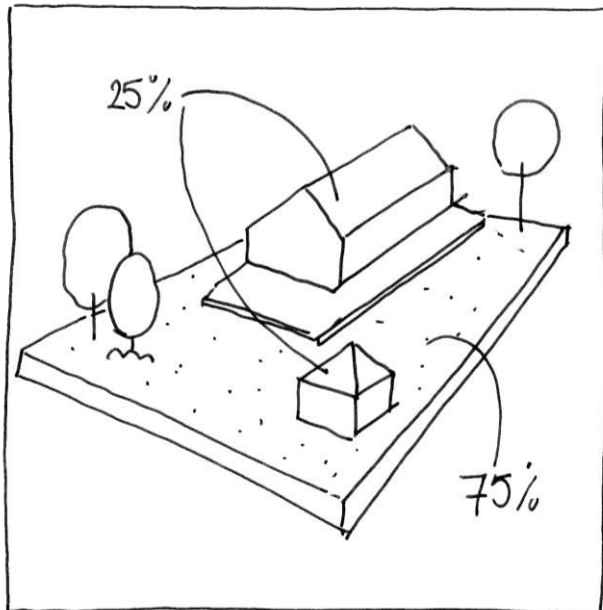
Variatie in rooilijn, oriëntatie en zonligging

- woningen bewust NIET 'in gelid' opgesteld zoals in woonwijken zodat het niet 'net als thuis' is.

Herstellen koppeling Enkhuizen aan het IJsselmeer

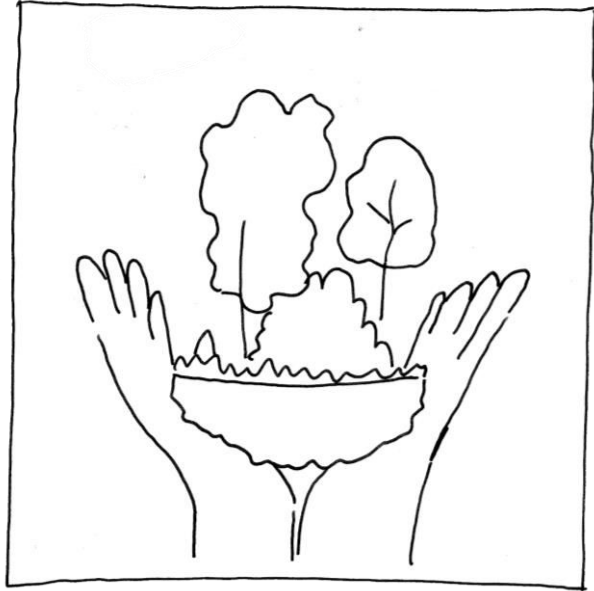
- Zichtlijnen vanaf Zeemuur naar IJsselmeer
- Doorkruisbaarheid gebied te voet

Minimaal 50% kavel groen ingericht

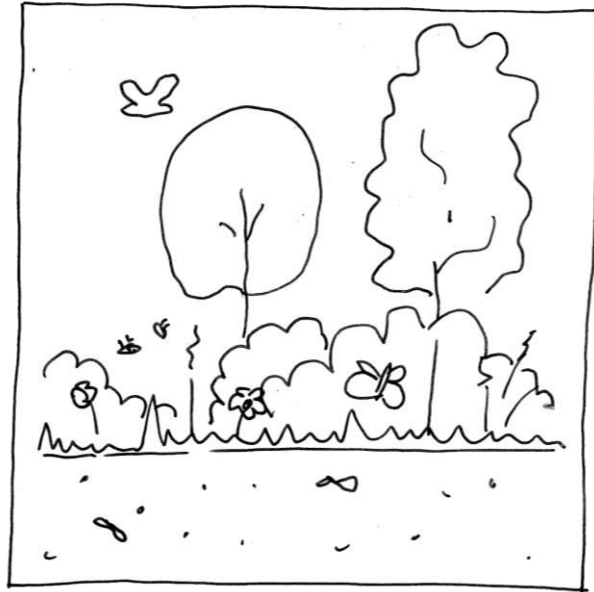
- Maximaal 25% bebouwd
- Maximaal 25% verhard
- Minimaal 50% groen
- ➔ Zo wordt het niet te vol
- ➔ Samen met een doorlopend landschap zorgt dat voor een natuurlijke beleving

GROEN EN NATUURONTWIKKELING

Behoud zoveel mogelijk bomen

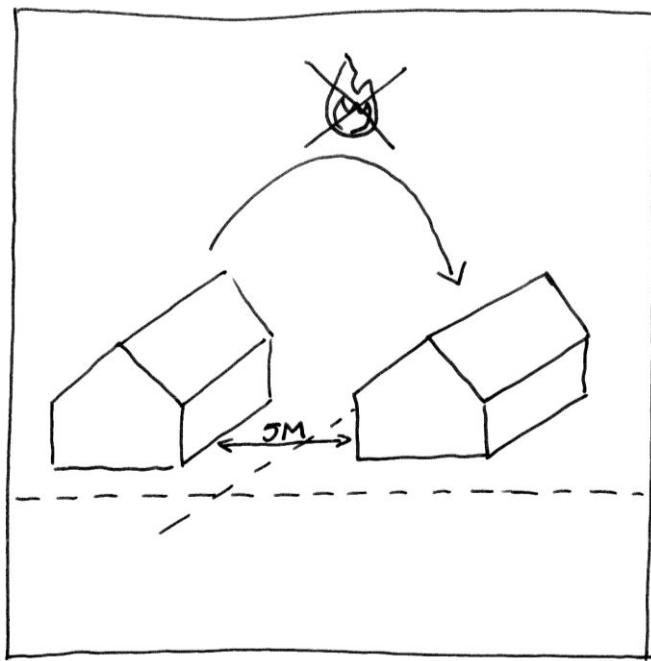
- Sparen bomen goede + matige kwaliteit
- Rekening houdend met wortelstructuren (d.m.v. kroonprojectie)
→ *geen gebouwen, kabels en leidingen, parkeerplaatsen binnen de kroonprojectie*

Vergroten biodiversiteit

- Herplant met inheemse gebiedseigen soorten (regionale rassen)
- Nieuwe bomen van behoorlijke maat:
 - Standaard: stamomvang 16-18 cm → 4,5 – 5,0 m hoog
 - 50 x: stamomvang 20-25 cm → 5,0 – 6,0 m hoog
- Water toevoegen met natuurlijke oevers + plas-draszone + flauwe hellingen
(*planten → insecten → vogels, vleermuizen, zoogdieren (egel, marterachtigen)*)

REGELGEVING

Brandveiligheidsafstand

- Minimaal 5 m onderlinge afstand in verband met brandoverslag

Voldoende parkeerruimte

- Minimaal 1,7 parkeerplaats per woning
- Parkeren groen in gepast

ZICHTLIJNEN VANAF ZEEMUUR

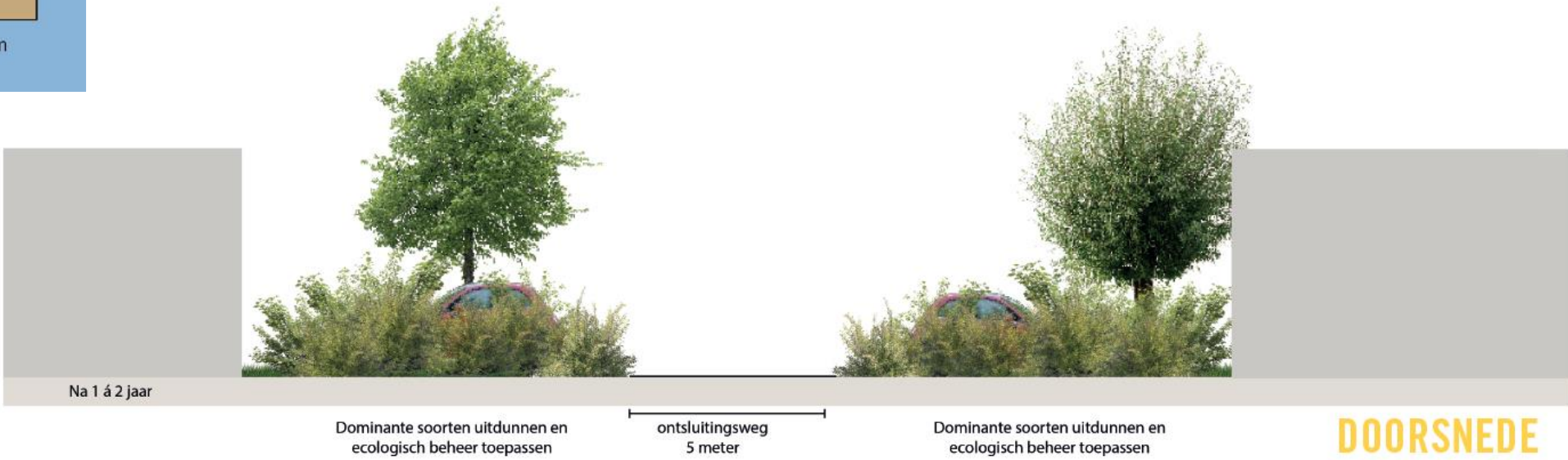
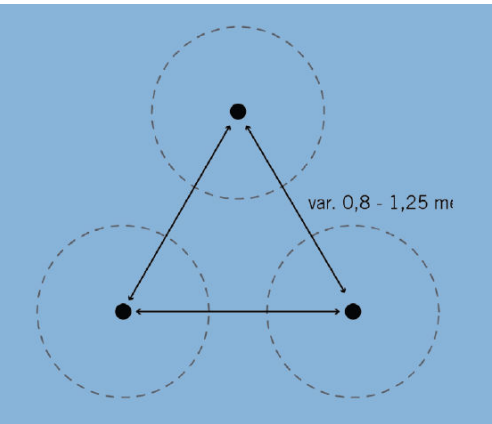
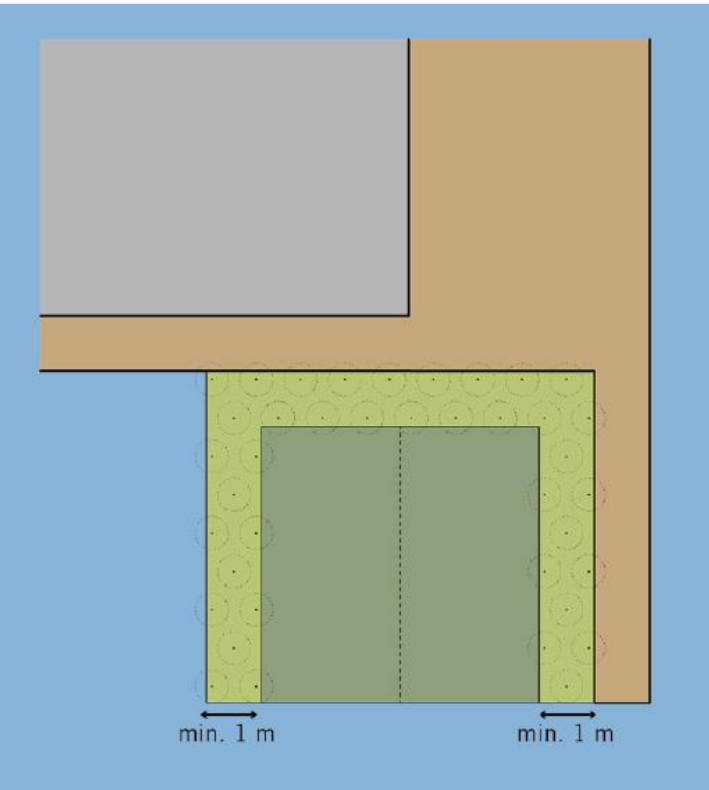
WESTELIJKE ZICHTLIJN
VANUIT HET MUURPARK

ZICHTLIJN CENTRALE AS VAKANTIEPARK

GROENE INPASSING PARKEERPLAATSEN

DOORSNEDE

UITWERKING PER DEELGEBIED

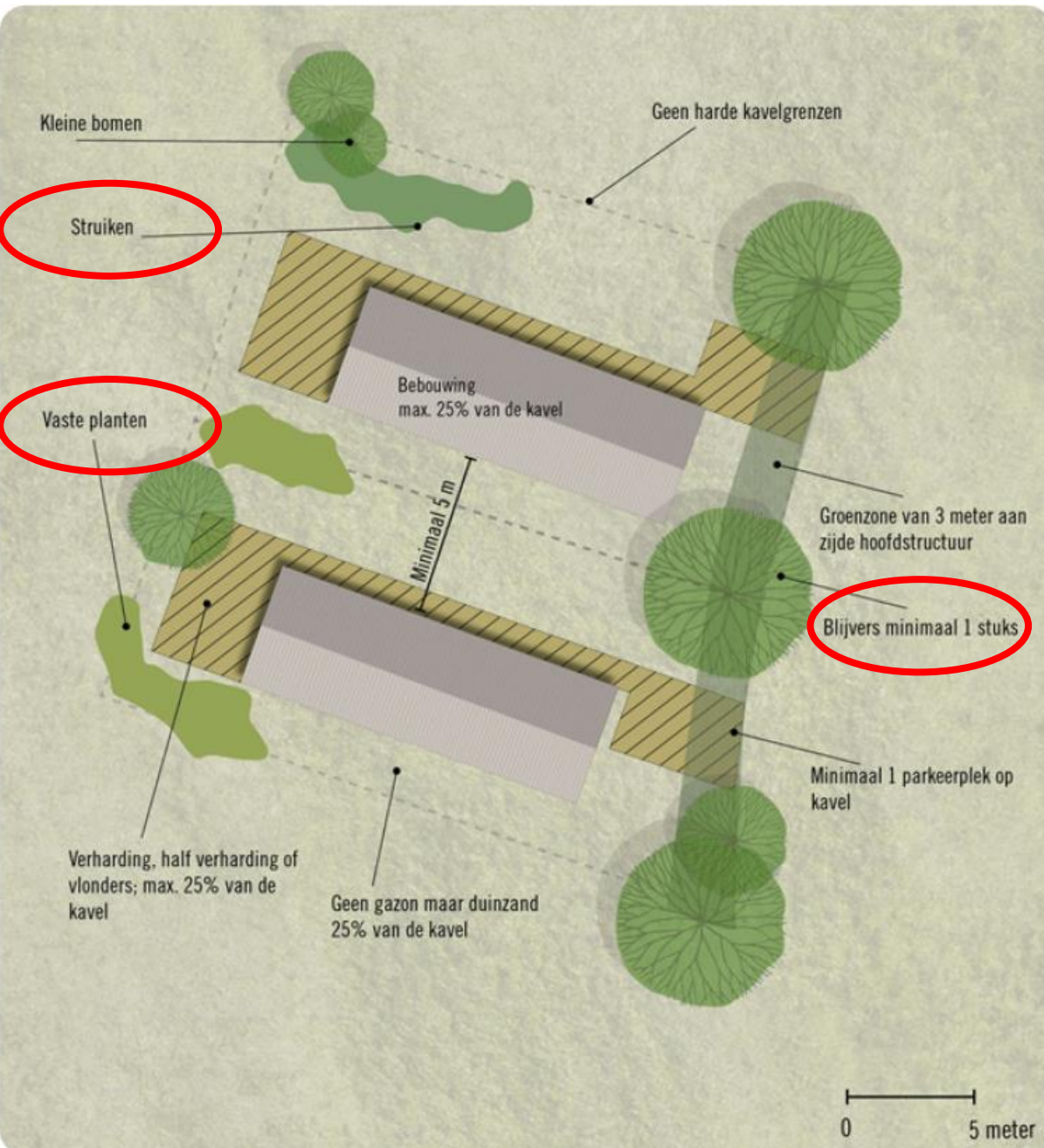

VERKAVELING OP 'T STRAND

- Weidsheid van IJsselmeer
- Sfeer van strandjes langs de oever
- Variatie in silhouet gezien vanaf IJsselmeer

OP 'T STRAND

KAVELPASPOORT + UITWERKING

**OP 'T STRAND
+ BUFFERZONE MET
ZUIDERZEEMUSEUM**

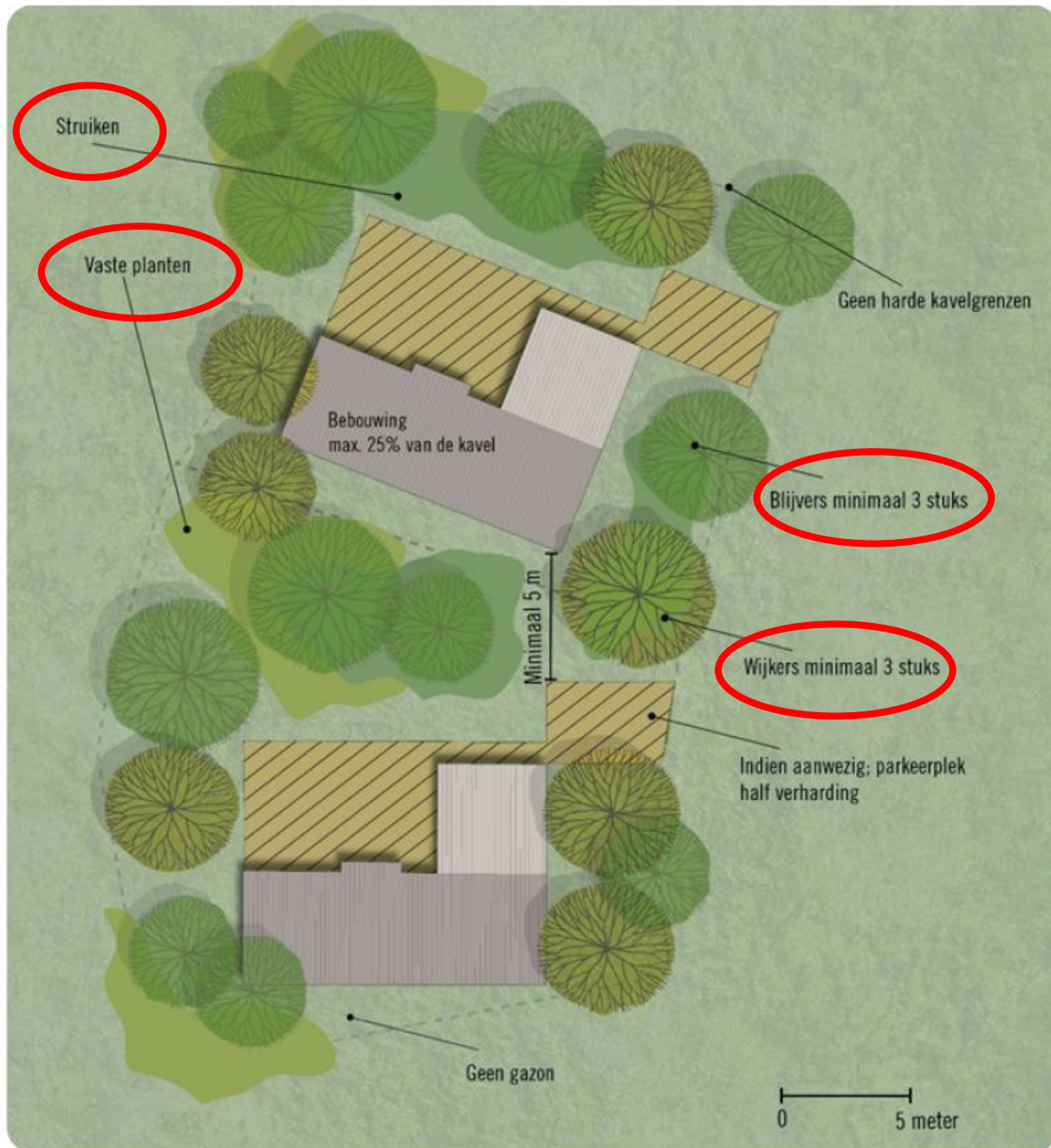

IN 'T BOS

- Sfeer Streekbos (ten westen Enkhuizen)
- Het is (nu al) een boomrijke plek
- Besloten wereld met korte zichtlijnen op groen en enkele doorkijk
- De groenstructuur varieert van dicht aan zijde Muurpark naar meer open aan zijde IJsselmeer

IN 'T BOS

KAVELPASPOORT + UITWERKING

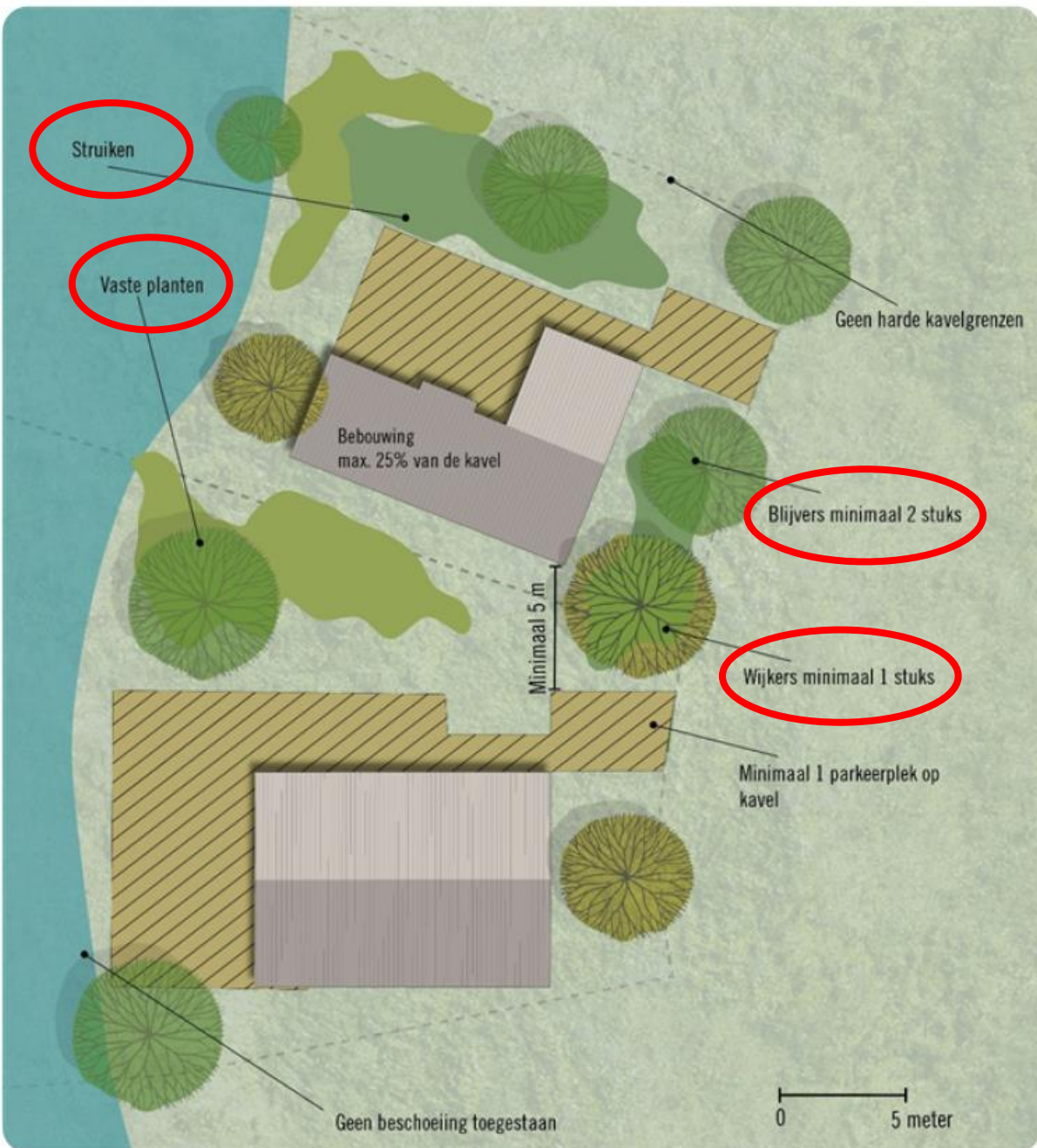

AAN 'T WATER

- Sfeer polders (o.a. Lutjebroek)
- Open wereld van waterrijke polders
- Lange zichtlijnen met open groenstructuur

AAN 'T WATER

KAVELPASPOORT + UITWERKING

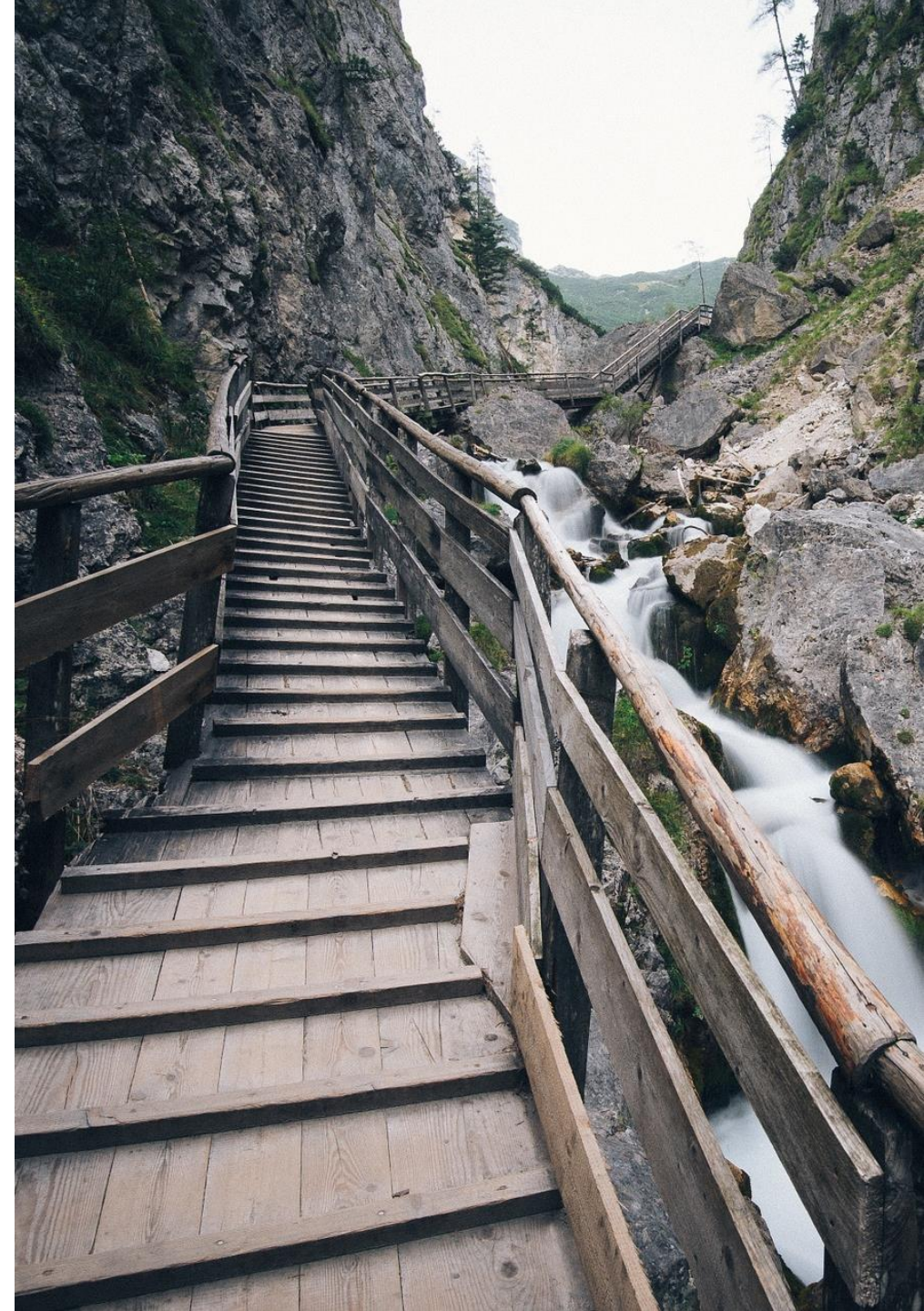

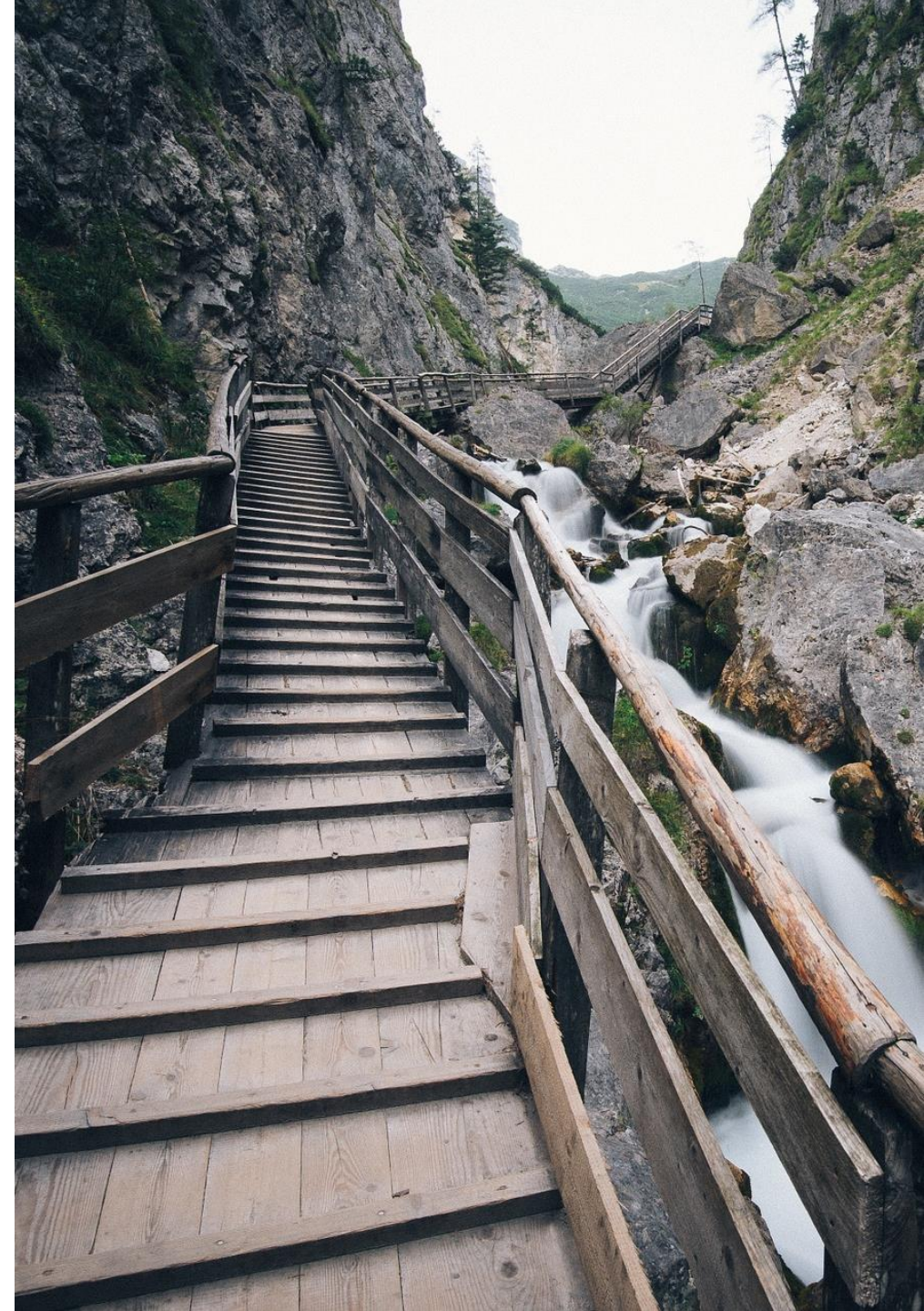
DEEL 3: OMGANG MET HET GROEN EN DE NATUUR

Kenschets

- Zorgvuldige inventarisatie
- Rigoureuus ingrijpen ten gunste van robuust en gezond groen raamwerk
- Biodiversiteit vergroten door kansen voor natuurontwikkeling te creëren

WETTELIJKE REGELS + BASIS VOOR VERGUNNING

DE WETTELIJKE REGELS + BASIS VOOR DE VERGUNNING

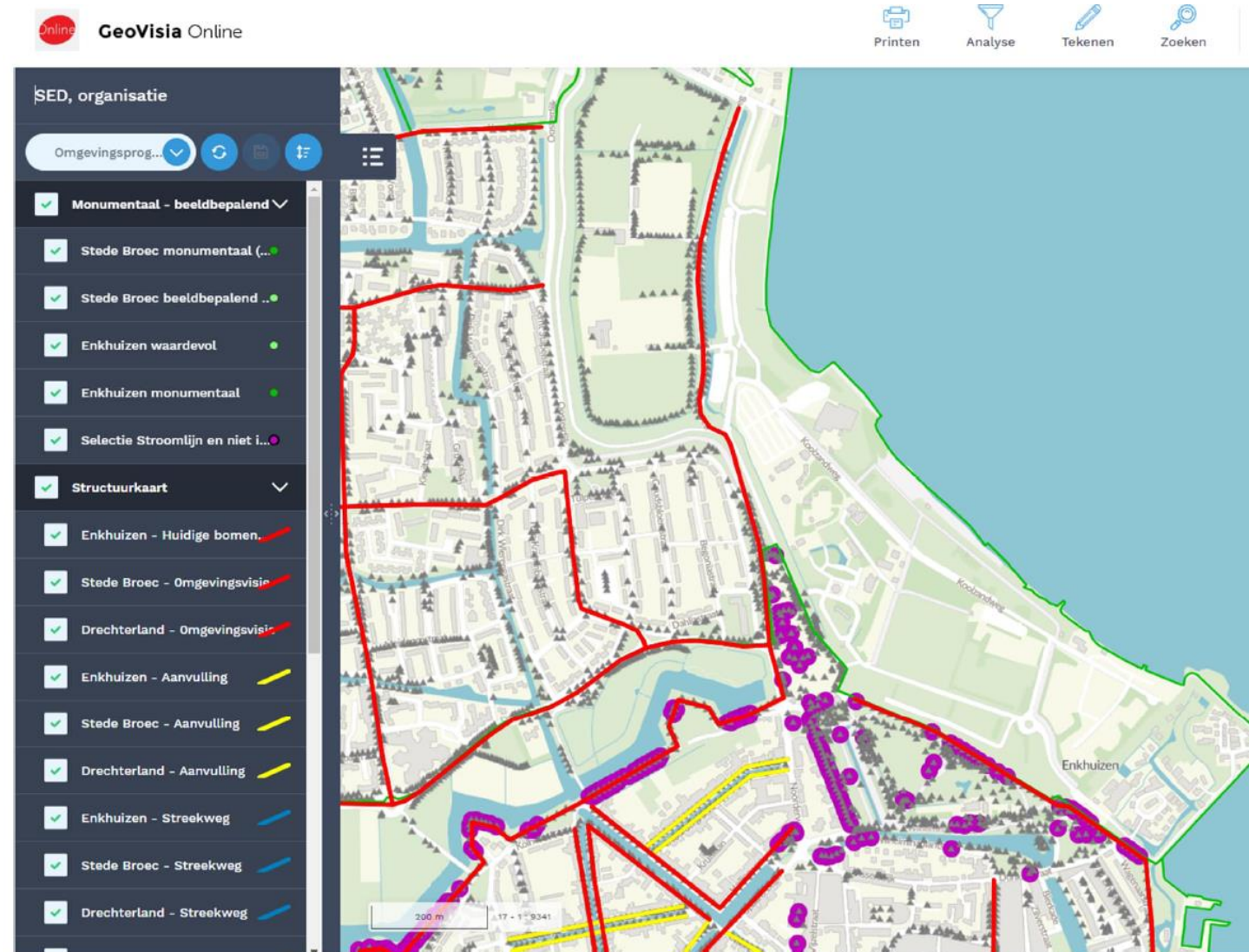
- De regels in de **Omgevingsverordening van de provincie** over houtopstanden (= bomen en struiken)
→ alleen van toepassing op houtopstanden bedoeld in de Wet natuurbescherming
- De artikelen van de **Wet natuurbescherming** over houtopstanden hebben op basis van artikel 4.1 Wnb lid a.
→ geen betrekking op houtopstanden binnen de bebouwde kom
- **De kap vindt plaats binnen de bebouwde kom**
→ Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening provincie zijn niet van toepassing
→ **Gemeente is hier bevoegd gezag en vergunningverlener voor de kapvergunning**

DE WETTELIJKE REGELS + BASIS VOOR DE VERGUNNING

Toetsing aan de Algemeen Plaatselijke Verordening Enkhuizen (APV):

- De kap kan plaatsvinden zonder omgevingsvergunning op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening:
 - Waardevolle bomen: ouder dan 80 jaar
 - ➔ Die zijn in Enkhuizerzand niet aanwezig (Enkhuizerzand jaren '50/'60 aangelegd)
 - Bomenstructuren maken geen deel uit van het Omgevingsprogramma Bomen 2021

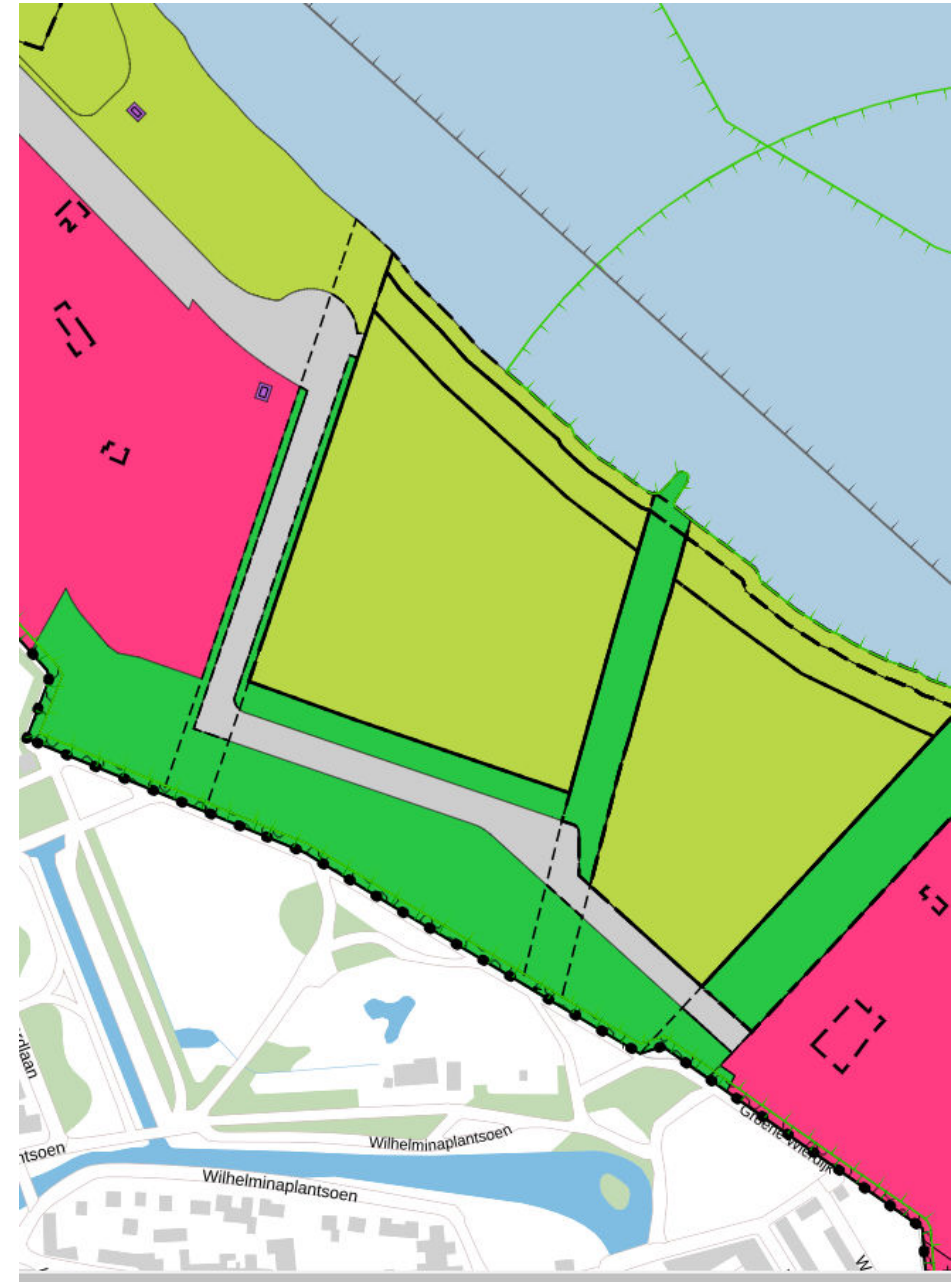

Figuur 3-3. Boomstructuren en waardevolle bomen volgens de kaart behorend bij het Omgevingsprogramma bomen 2021

DE WETTELIJKE REGELS + BASIS VOOR DE VERGUNNING

Regels op basis van het bestemmingsplan

- Een **kapvergunning** is wel vereist (artikel 11.5.1)
- Een vergunning op basis van het bestemmingsplan kan worden verkregen als
‘uit een inrichtingsplan blijkt dat:
 - *De groene uitstraling van het park zoals aanwezig ten tijde van de vergunningsaanvraag behouden blijft, dan wel versterkt wordt;*
 - *Sprake is van een goede landschappelijke inpasbaarheid, waarbij de relatie tussen het IJsselmeer en de binnenstad van Enkhuizen zoals bedoeld in het beeldkwaliteitsplan behouden blijft.’*
- **Gemeente:** uit het Groen- en natuurplan + inrichtingsplan blijkt dat aan de gestelde eisen uit het bestemmingsplan wordt voldaan

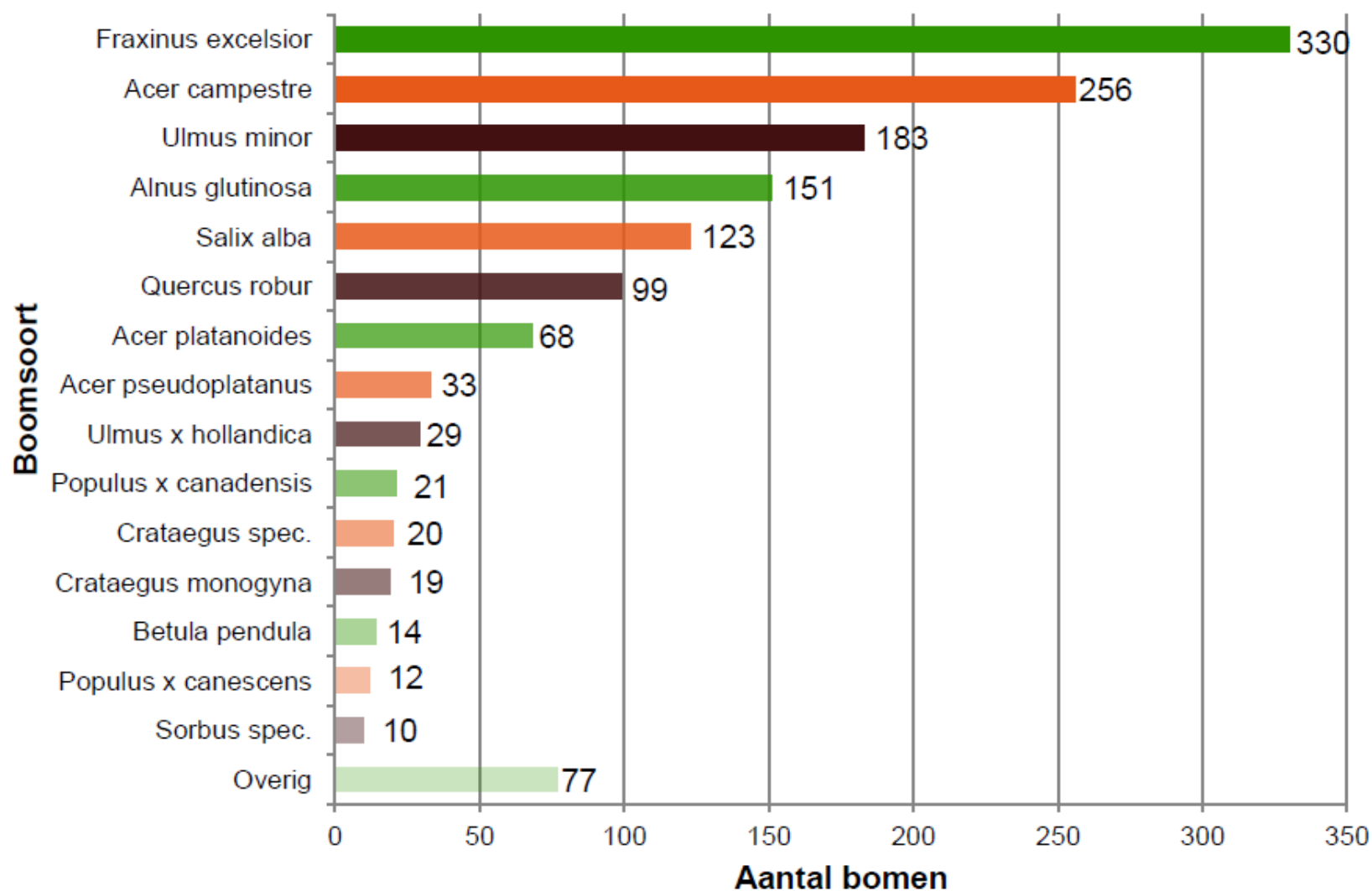

KWALITEITSBEOORDELING DOOR BOMENWACHT (1.445 BOMEN)

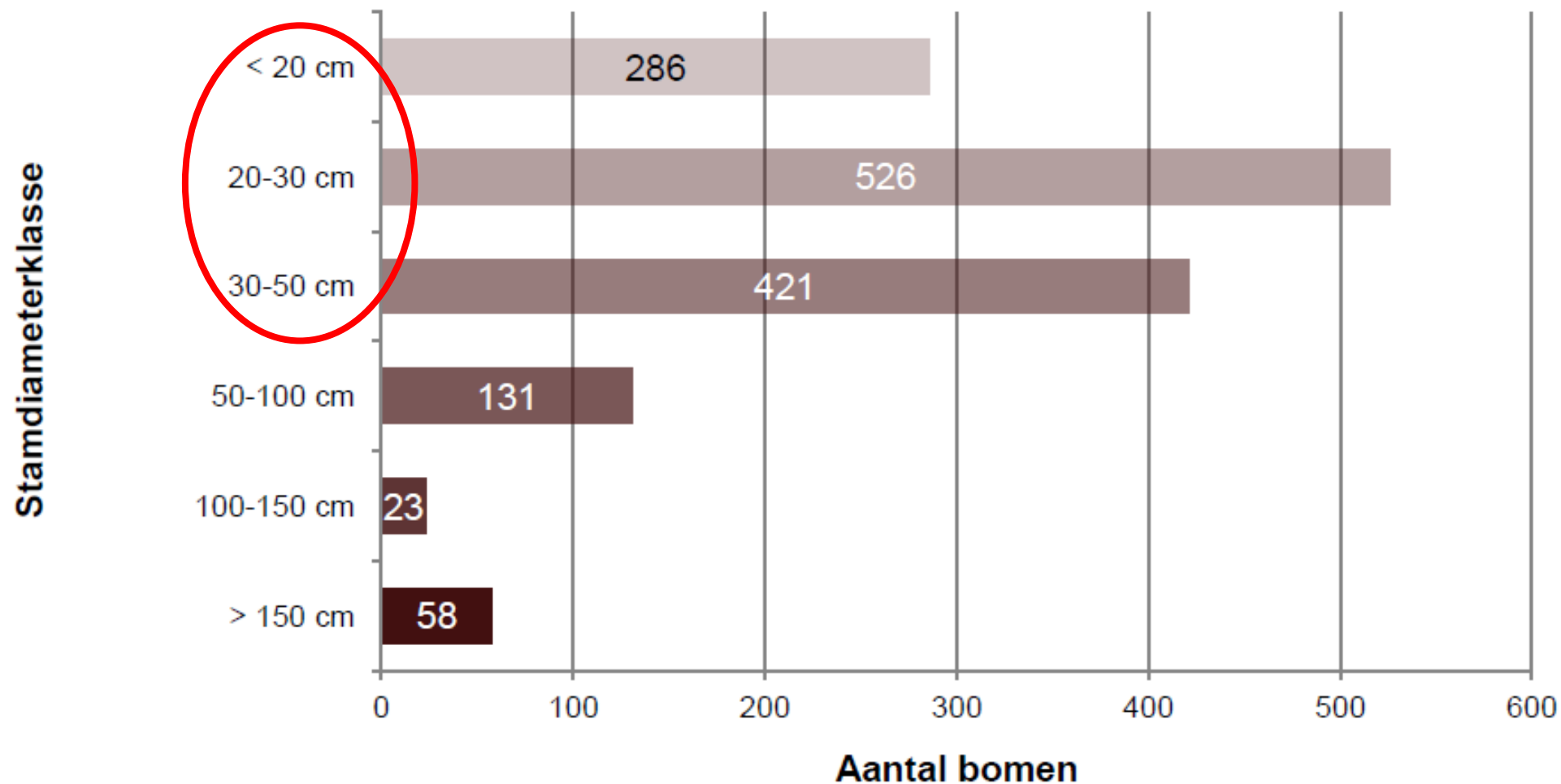
Kwaliteitsbeoordeling
Kooizandweg, Enkhuizen

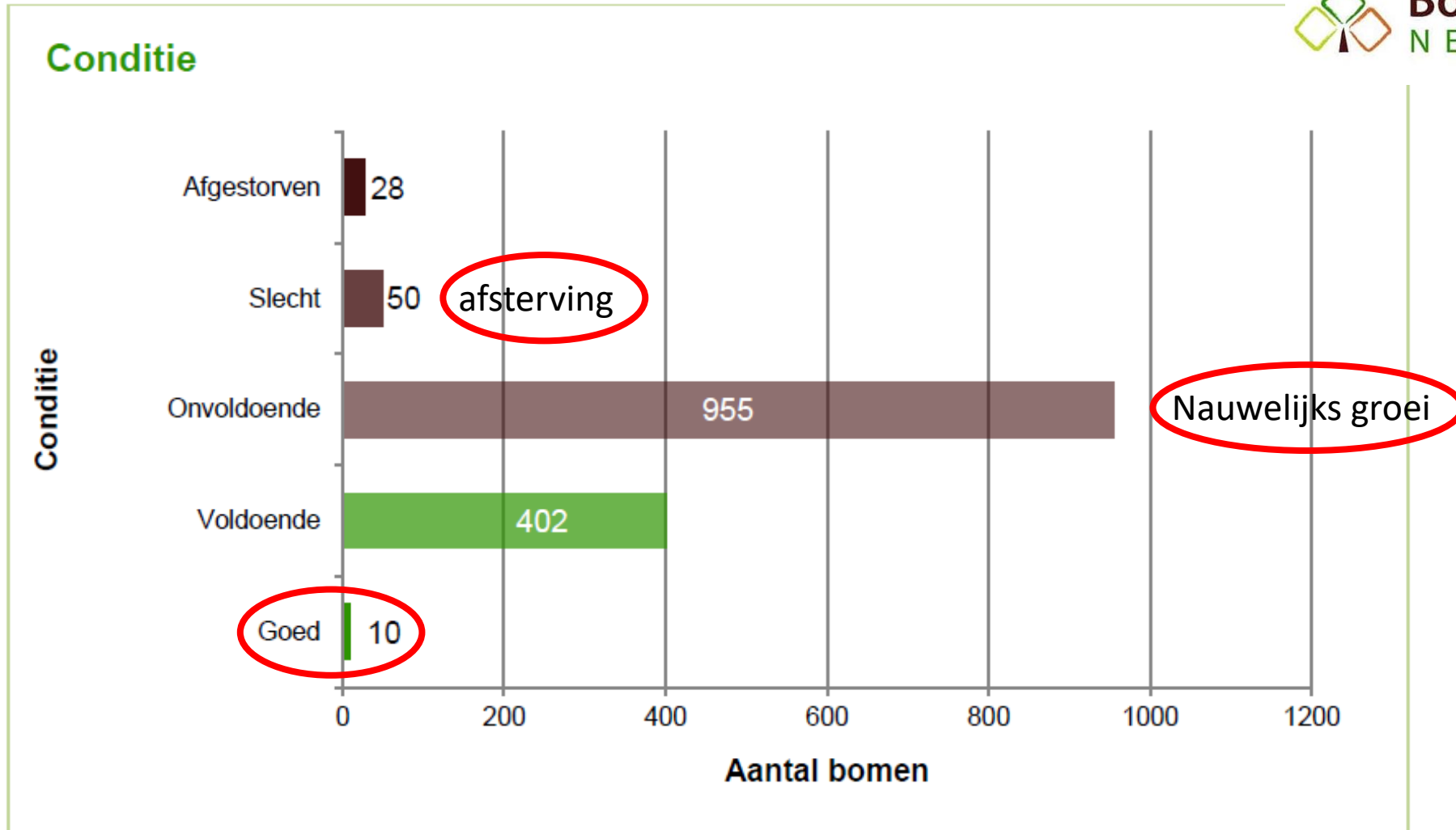

Sortiment

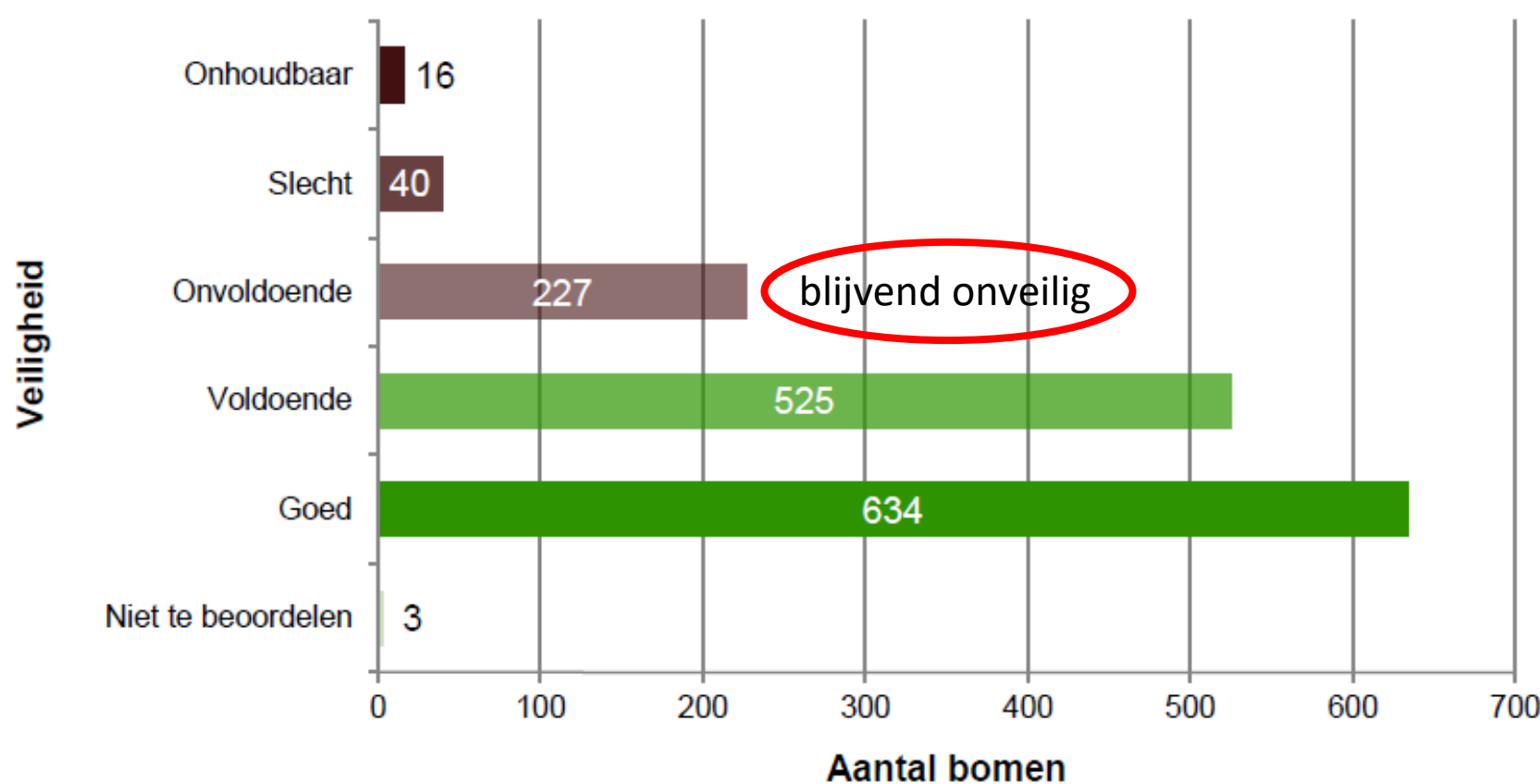

Stamdiameter

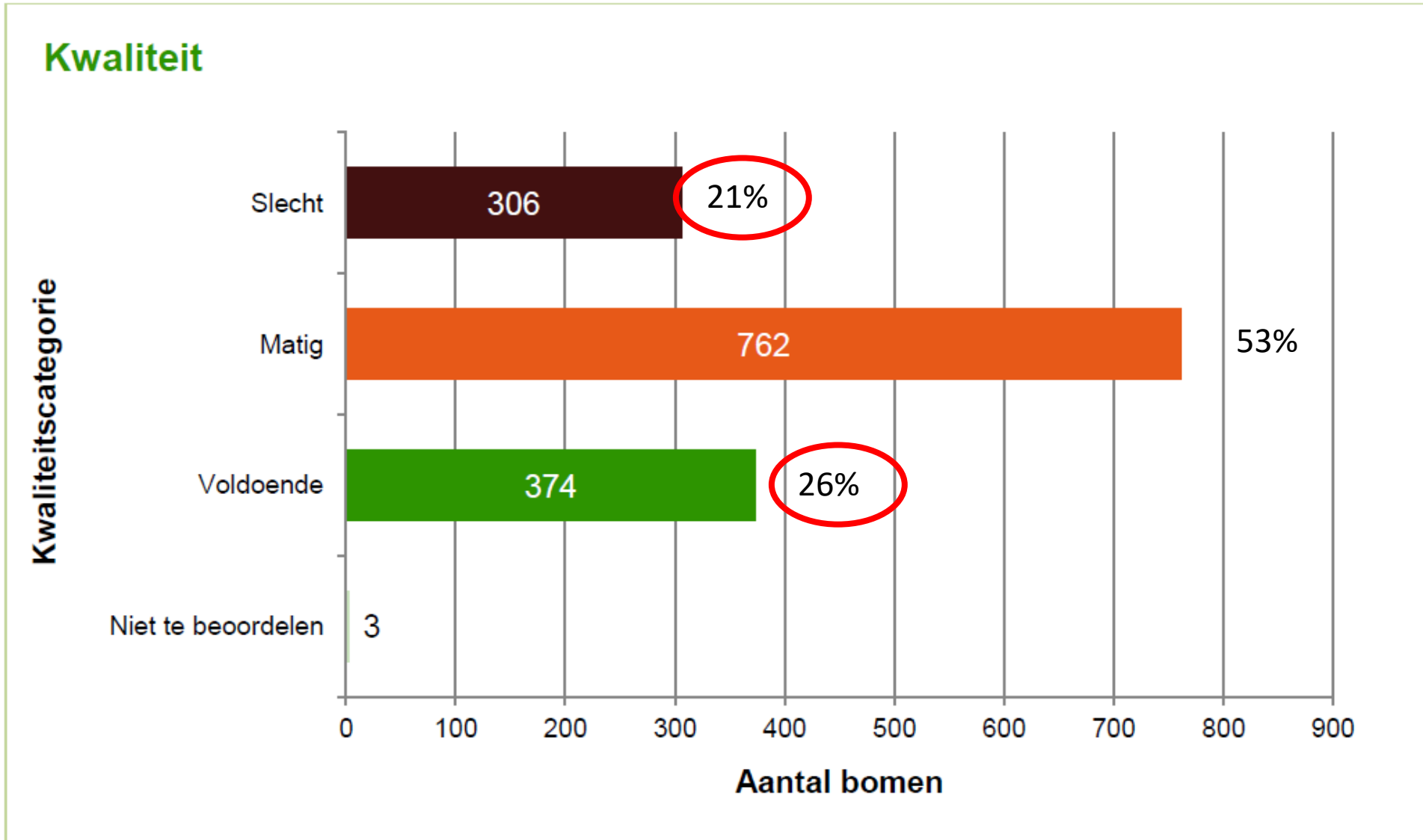
Bomen met een voldoende conditie hebben een jaarlijks toenemend kroonvolume, hetgeen onder meer blijkt uit voldoende scheutlengte en knopbezetting. Bij een onvoldoende conditie is hiervan geen sprake en is er nauwelijks groei. Bij een slechte conditie is sprake van een afnemend kroonvolume (afstervingsverschijnselen).

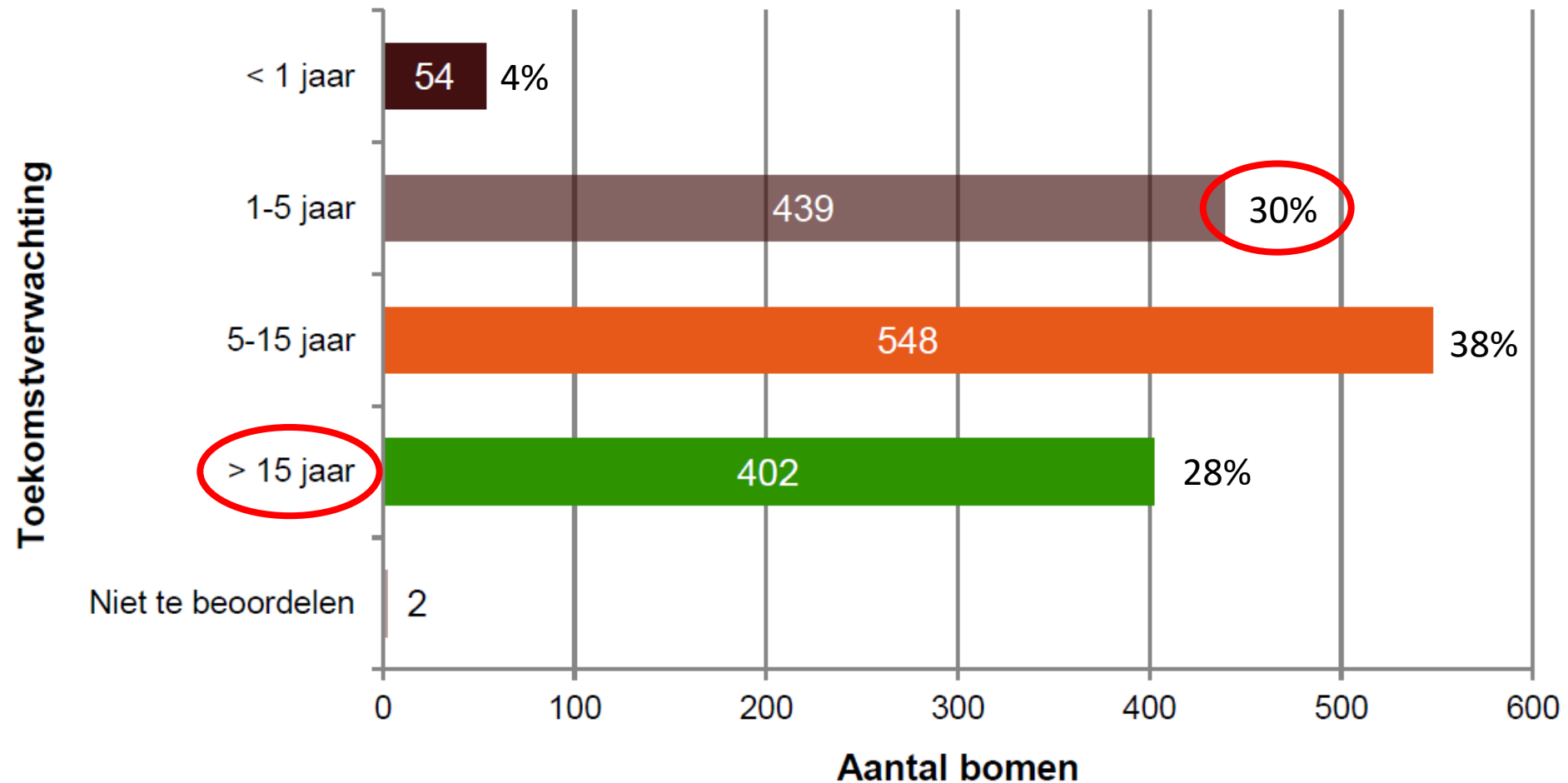
Onvoldoende (waarderingscijfer 4)

De veiligheid is bij 227 bomen als onvoldoende beoordeeld. Deze gebreken kunnen niet worden weggenomen met het uitvoeren van een reguliere onderhoudsmaatregel, waardoor ze een (blijvende) negatieve invloed hebben op de veiligheidstoestand van de boom.

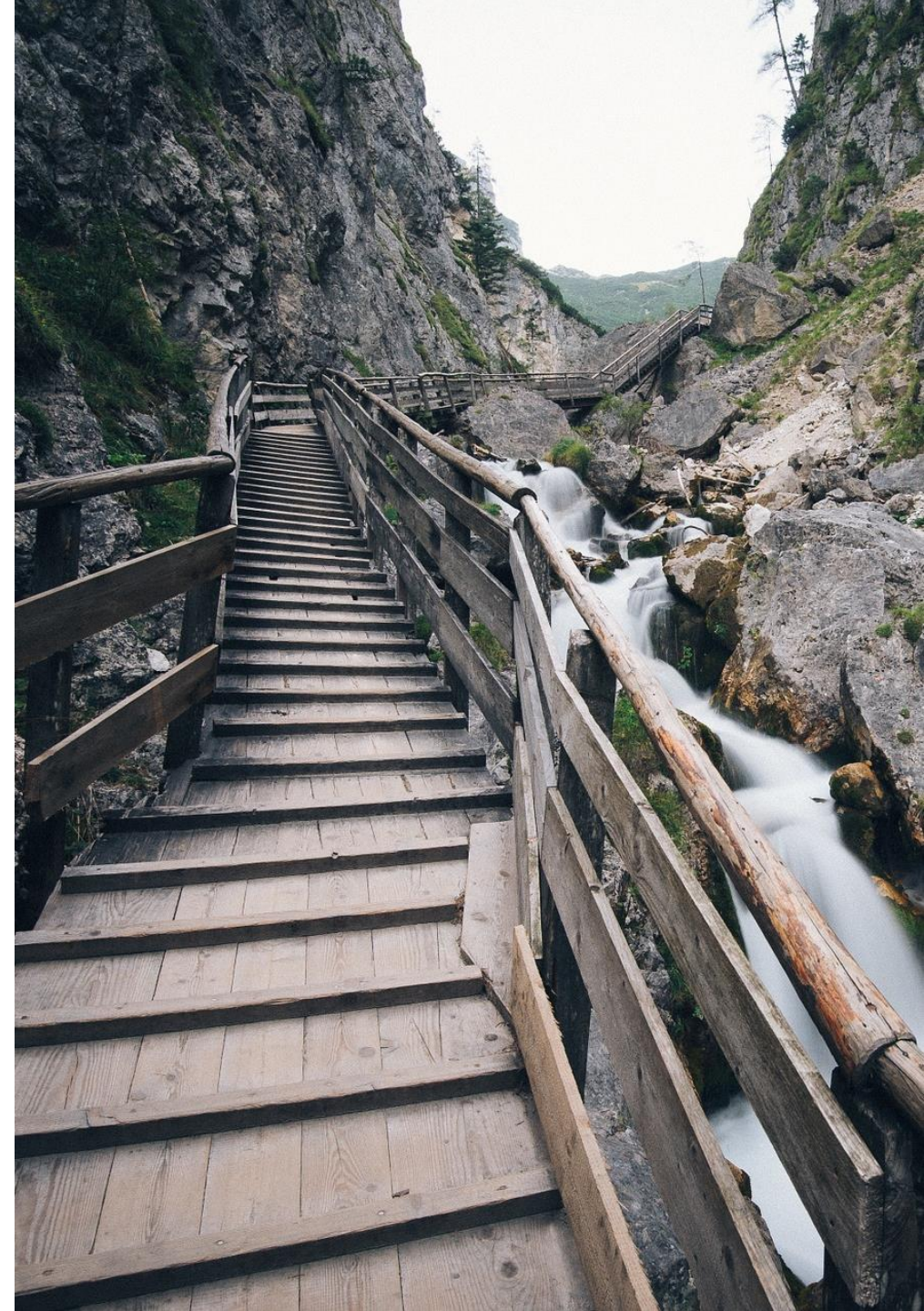
EIND OORDEEL KWALITEITSBEOORDELING

Toekomstverwachting

UITGANGSPUNTEN GROEN- EN NATUURPLAN

INHALEN ACHTERSTALLIG ONDERHOUD

- Gevolgen decennia lang **achterstallig onderhoud** duidelijk zichtbaar
- Herontwikkelingsopgave is **kans om in te grijpen**:
 - Rigoureuus, zodat een duurzaam robuust groen raamwerk ontstaat

REDEN VOOR KAP

- **Noodzakelijke bomenkap ter plaatse van**
 - Recreatiewoningen
 - Waterpartijen
 - Wegen
 - Parkeerplaatsen
 - Kabels en leidingentracé
 - Zichtlijnen (*eis vanuit bestemmingsplan / beeldkwaliteit*)

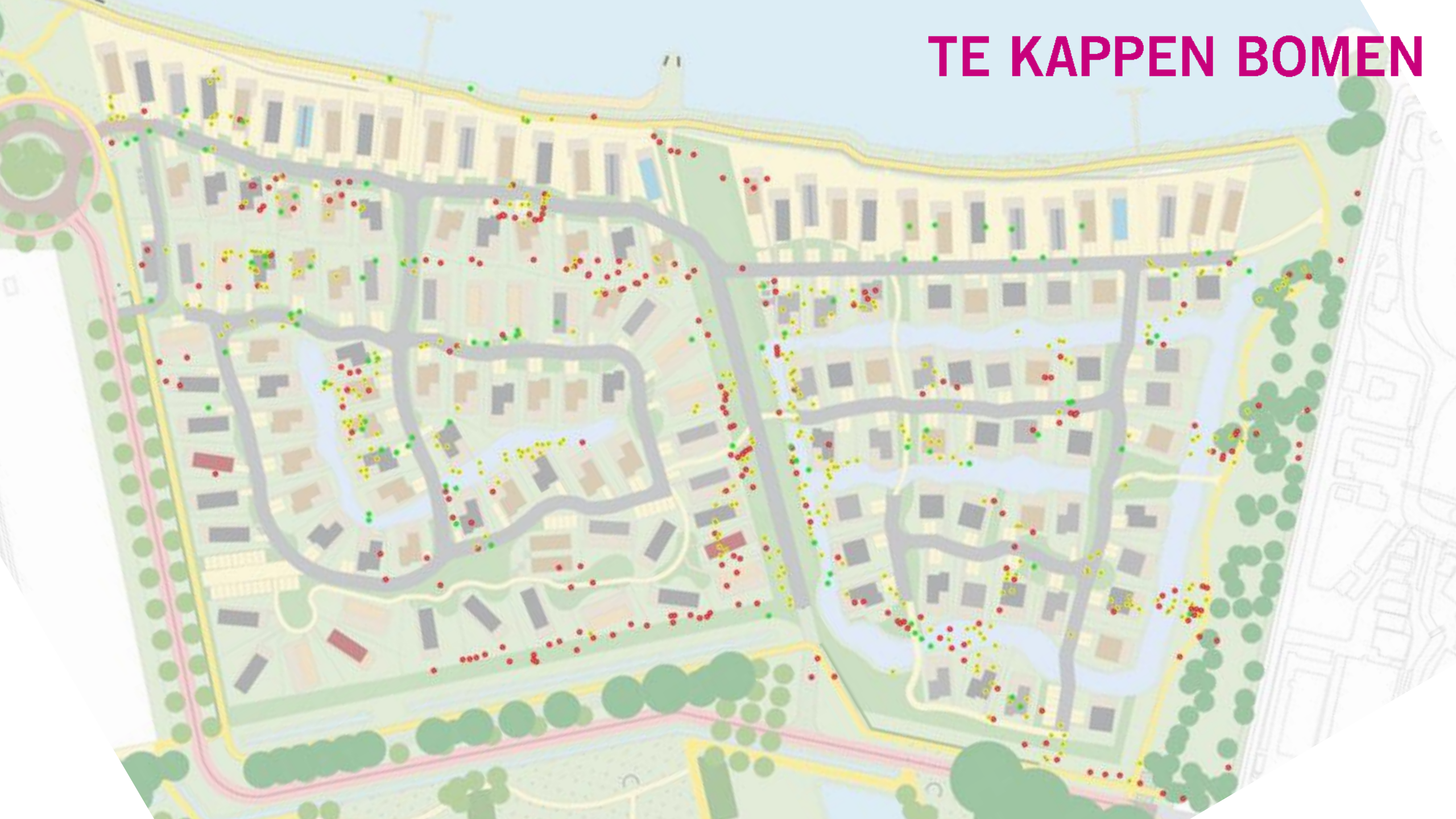
UITGANGSPUNTEN VERKAVELING

- **Uitgangspunten**

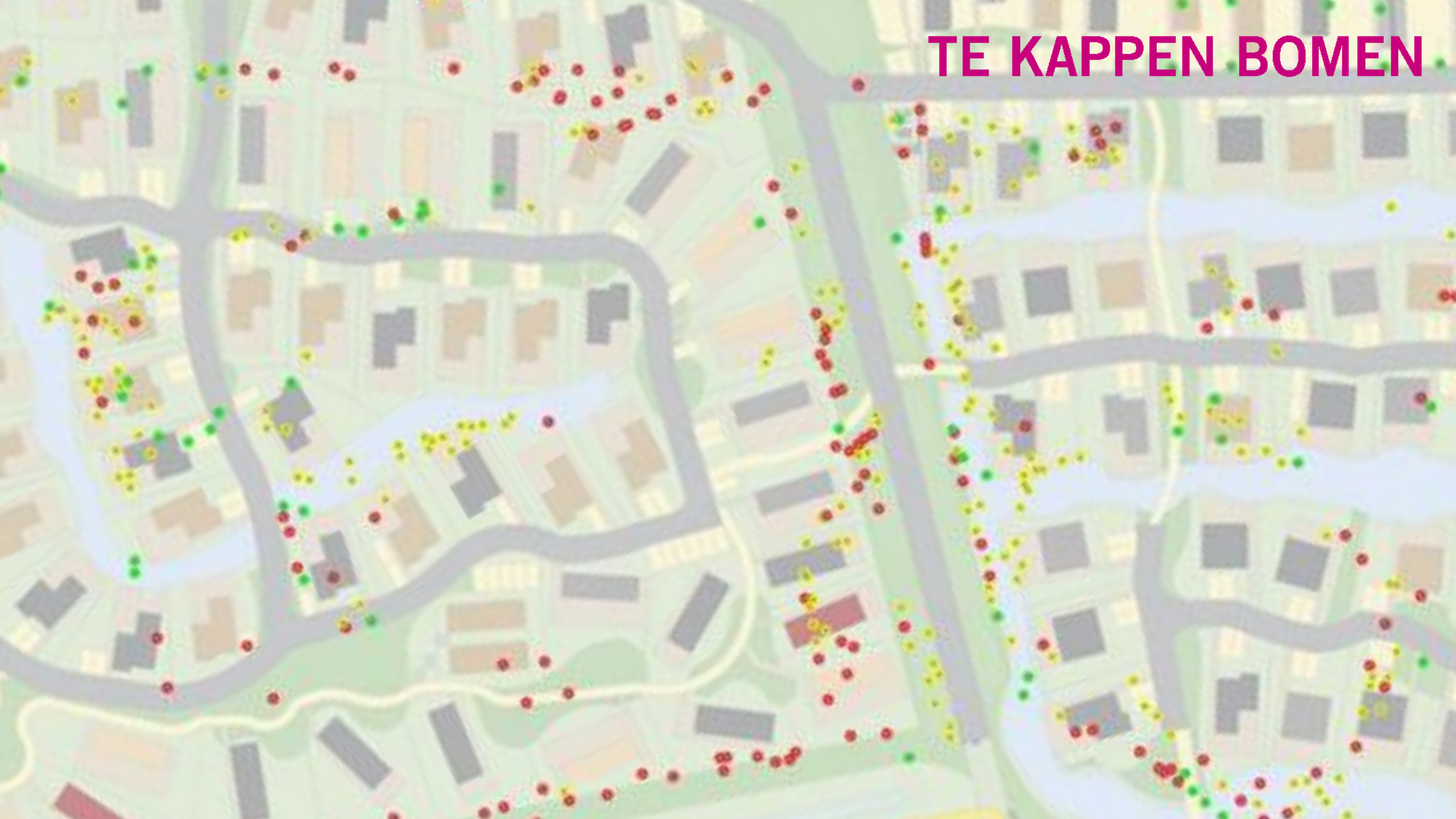
- Bomen van slechte kwaliteit allemaal kappen
- Bomen van voldoende en matige kwaliteit zoveel mogelijk behouden
- Bomen van voldoende kwaliteit gaan vóór bomen van matige kwaliteit
- Matige bomen alleen behouden indien levensverwachting > 5 jaar
- Rekening houden met wortelstructuren
*(geen gebouwen, kabels en leidingen, parkeerplaatsen
binnen de kroonprojectie)*
- Bomen op terrassen: als het kan inpassen

TE KAPPEN BOMEN

TE KAPPEN BOMEN

HERPLANT

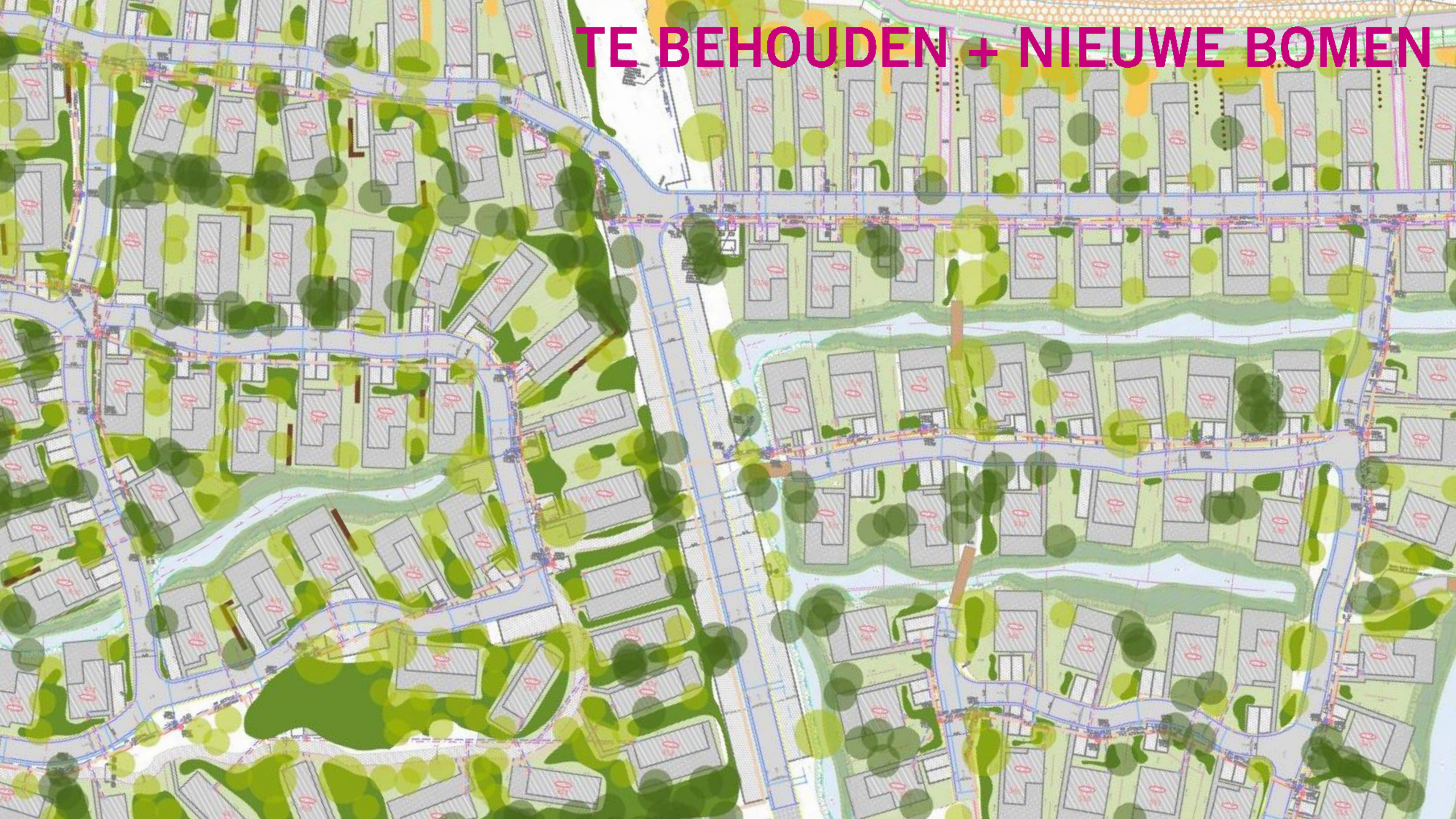
- **Voor elke gekapte boom**
 - Minimaal 1 nieuwe boom
 - Inheemse soort van regionaal ras
 - Van een behoorlijke maat
 - Standaard stamomvang 16-18 cm (4,5 – 5,0 m hoog)
 - 50 bomen met stamomvang 20-25 cm (5,0 – 6,0 m hoog)
- Er worden **841 nieuwe bomen** op het vakantiepark aangeplant
 - er komen meer bomen terug dan de 702 bomen die gekapt worden
- **Overigens**
 - Elders op Enkhuizerzand straks ook extra nieuwe bomen in openbaar gebied
(zonder dat altijd kap aan de orde is)

TE BEHOUDEN + NIEUWE BOMEN

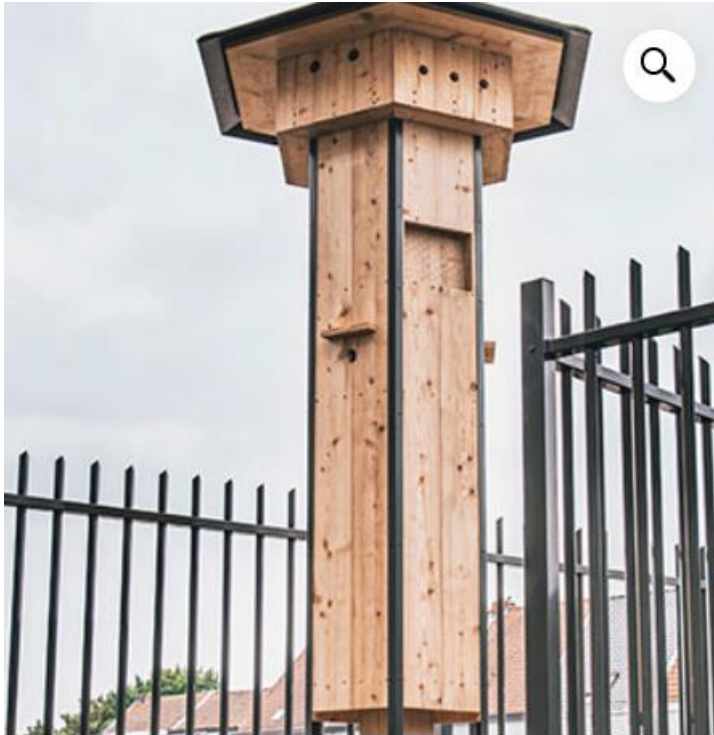
TE BEHOUDEN + NIEUWE BOMEN

BEVORDERING NATUURONTWIKKELING

Verblijfsmogelijkheden fauna

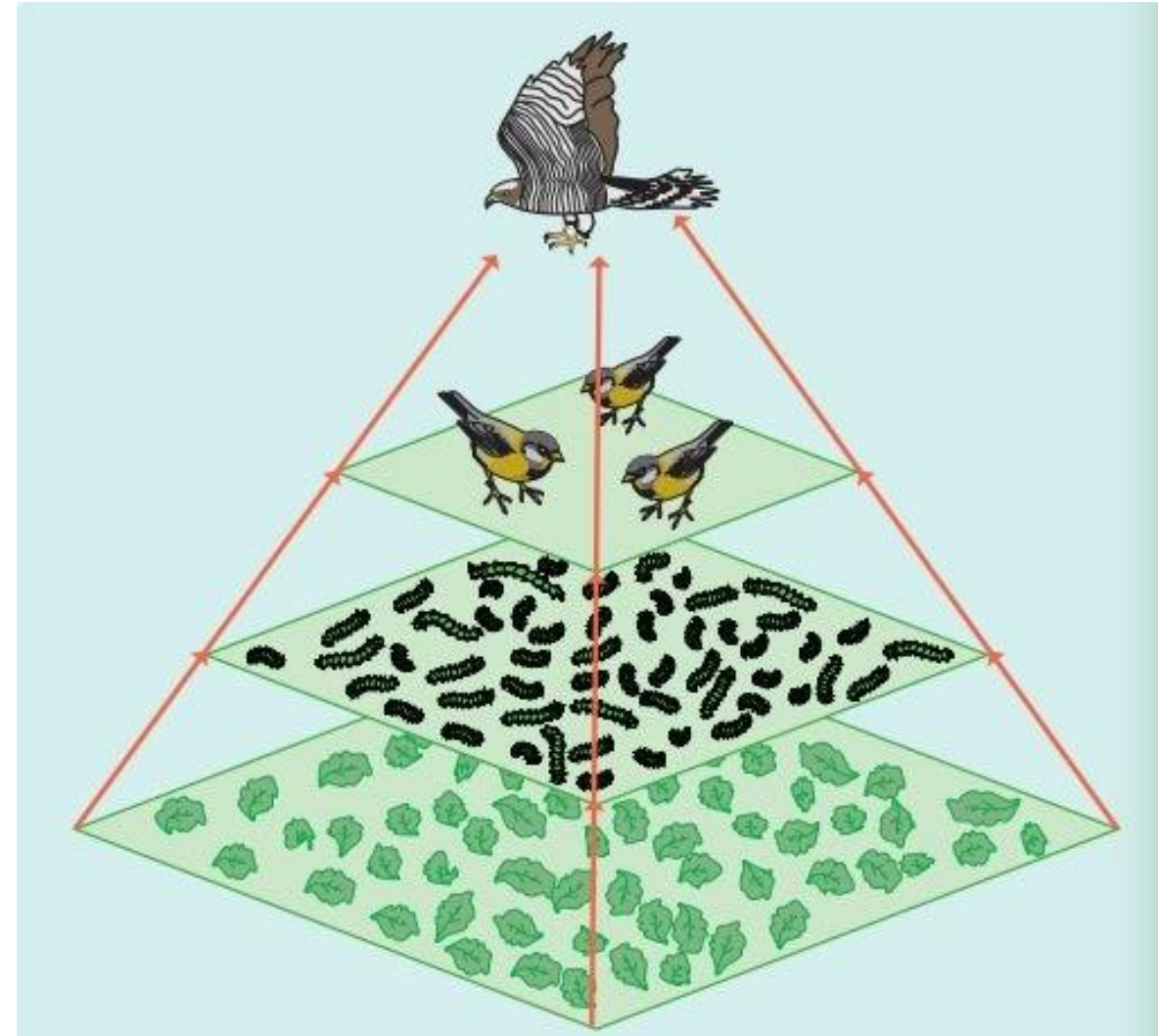
- Vijf faunatorenns met vleermuiskasten, nestkasten voor vogels, bijenhotel
- 30 vogelnestkasten voor verschillende vogelsoorten

BEVORDERING NATUURONTWIKKELING

Bepanting

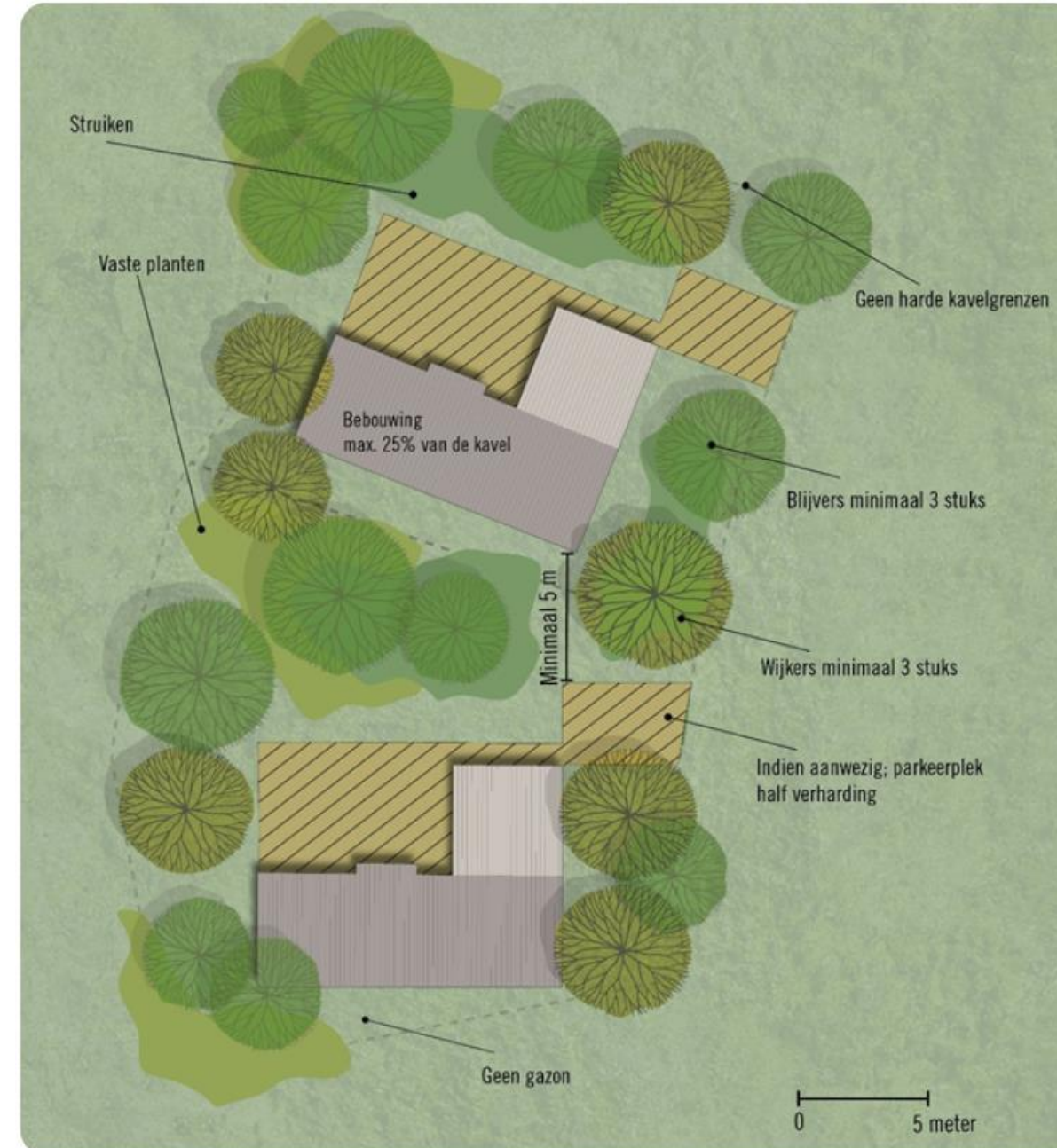
- Aanplant van groen van redelijke omvang
- Dat leidt snel tot:
 - een groene uitstraling
 - beschutting voor insecten
 - voedsel voor andere dieren
- Gevarieerde inheemse bloemmengsels
 - meer variantie aan natuurlijk beeld
 - meer variatie aan insecten en daardoor rijk voedsel aanbod voor vogels en vleermuizen

BEVORDERING NATUURONTWIKKELING

Aanplant bomen

- Systeem van 'wijkers' en 'blijvers'
- 'Wijkers' zijn bomen die snel groeien
 - snel een groen beeld
 - snel versterking biodiversiteit en sfeer
- 'Wijkers' kunnen na circa 20 jaar gekapt worden
 - Daardoor kunnen 'blijvers' zich verder ontwikkelen tot een volwaardige boom
 - Over 20 jaar beoordelen of kap in het kader van onderhoud nodig is

BEVORDERING NATUURONTWIKKELING

Maaibeheer en onkruidbestrijding

- Geen chemische bestrijding
- Geen 100% bemaaien
- Maaisel afvoeren (na enkele dagen, zodat zaden achterblijven)

Oevers en waterpartijen

- Natuurlijke oevers
- Glooiende flauwe helling
- Plas-draszone

Takkenwallen

- Beschutting voor insecten en kleine dieren

Verlichting

- Vleermuisvriendelijk
- 's nachts zoveel mogelijk uit

Overige

- Monitoren natuurontwikkeling
→ zo nodig bijsturen
- Informatie en educatie

Parkreglement

- Aanlijnplicht + opruimplicht uitwerpselen
- Verbod vuurwerk, harde muziek en lichtshows
- Verbod verwijderen en toevoegen beplanting

SAMENVATTING

SAMENVATTING

- **Gevolgen** van decennia lang **achterstallig onderhoud** zijn duidelijk zichtbaar:
 - 23% van slechte kwaliteit
 - 53% van matige kwaliteit
 - 24% bomen van voldoende kwaliteit
- **Kap van 702 bomen:**
 - Inzetten op serieuze verbetering groenstructuur
→ 253 bomen van slechte kwaliteit rigoureuus kappen
 - Binnen meervoudige verkavelingsopgave lukt het om:
 - Behoud 243 bomen matige kwaliteit (41%)
 - Behoud 167 bomen voldoende kwaliteit (63%)
- **Herplant van 841 nieuwe bomen** van behoorlijke maat
(standaard 16/18 → 4,5-5,0 m + 50 extra groot 20/25 → 5,0-6,0 m)

SAMENVATTING

Serius groen- en natuurplan

- Er wordt ingezet op vergroten van de biodiversiteit
 - Meer soorten beplanting, inheems en gebiedseigen
 - 5 faunatorenren en 30 nestkasten
 - Waterpartijen met natuurvriendelijke oevers
 - Natuurvriendelijke verlichting
 - Natuurvriendelijk beheer + parkreglement
- Inzet op *versneld* vergroten biodiversiteit door systeem van 'wijkers' en 'blijvers'

SAMENVATTING

- **Kap en herplant**
 - Kap van 702 bomen → 410 minder dan in voormalig plan uitgaande van integrale ophoging en aanleg jachthaven
 - Gekapte bomen krijgen een tweede leven in het park in takkenwallen of in de houtindustrie
 - Er worden 841 nieuwe inheemse bomen terug geplant

SAMENVATTING

- **Last-but-not-least:**
 - Met opbrengsten bouw vakantiepark wordt herontwikkeling openbaar gebied gefinancierd
 - Openbaar gebied krijgt aanzienlijk meer ruimte voor recreatie en betere gebruiksmogelijkheden
 - Inwoners van Enkhuizen zullen hier beter kunnen recreëren om nieuwe energie op te doen

EINDE DEEL 3: OMGANG MET HET GROEN EN DE NATUUR

**TIJD VOOR
VRAGEN**

